

Vantaan kaupungin tietotilinpäätös

2025

**Vantaa
Vanda**

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Tietosuojaavastaavan raportti vuodelta 2025	5
Toimialojen ja palvelualueiden raportit.....	15
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	15
Kaupunkiympäristön toimiala	21
Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala	26
Talous ja strategia	26
Elinvoimapalvelut	37
Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut	40
Kuntademokratia.....	47
Sisäinen tarkastus.....	52
Viestintä	55
Henkilöstöpalvelut.....	58
Konsernipalvelut.....	66
Tietohallinto.....	66
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala.....	67
Tietotilinpäätöksen liitteet	72
Liite 1: vuoden 2025 tietotilinpäätöksen rakenne.....	72
Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2025: tilastoja ...	74

Johdanto

Tietotilinpäätös antaa kokonaiskuvan ja arvion henkilötietojen käsittelyn tilasta, kehityksestä, uhista ja kehittämistoimenpiteistä Vantaan kaupungissa. Vuoden 2025 tietotilinpäätös on Vantaan kaupungin kahdeksas tietotilinpäätös. Ensimmäinen tietotilinpäätös tehtiin vuodelta 2018, kun EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön ja tietosuojapolitiikan mukaan toimialat ja palvelualueet vastaavat tietosuojan toteuttamisesta ja tietosuojan resursseista omalla toimialalla ja palvelualueella. Vuoden 2025 tietotilinpäätökseen on kerätty tiedot toimialoittain kuten aikaisempinakin vuosina.

Toimialat ja palvelualueet ovat kirjoittaneet oman osuutensa tietotilinpäätökseen ennalta annettujen aiheiden ja kysymysten perusteella. Näin saadaan kokonaiskuva asioiden tilasta koko kaupungissa. Tämän lisäksi toimialoilla ja palvelualueilla on ollut mahdollisuus nostaa esille muita tärkeitä pitämiään asioita. Toimialojen ja palvelualueiden osuudet on käsitelty toimialojen ja palvelualueiden johtoryhmissä omien käytänteiden mukaisesti.

Vuoden 2025 tietotilinpäätöksessä toimialat ja palvelualueet ovat vastanneet kysymyksiin, jotka käsittelevät viittä aihealuetta:

- 1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä
- 2) Kameravalvonta
- 3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit
- 4) Tietosuojakoulutukset
- 5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä.

Täydellinen kysymyslista löytyy sivulta 72 (Liite 1).

Tekoälyä koskevissa kommentteissa tuotiin esiin toivetta kaupunkitasoiselle tuelle ja linjauksille. **Kameravalvonnan** osalta keskusteltiin siitä, mikä taho Vantaan kaupungissa olisi rekisterinpitäjä. **Vaikutustenarviointiosiossa** nousi esiin aiempinakin vuosina käsitelty resurssitarve joko varsinaisten vaikutustenarviointien vetäjien osalta tai arviointeihin osallistuvien substanssi- tai järjestelmäasiantuntijoiden osalta. Kaupunkitasoisten **tietosuojakoulutusten** arveltiin olevan määrällisesti ja laadullisesti sinänsä riittäviä, mutta kaivattiin sekä linjausta ko. koulutusten

pakollisesta uusimisesta tietyin väliajoin että toimiala-/palvelualue-/yksikkökohtaisia, arkityön realiteetteihin nivoutuvia ns. täsmäkoulutuksia.

Tietotilinpäätökseen sisältyy lisäksi kaupungin **tietosuojavastaavan vuosikatsaus**, jossa tarkastellaan Vantaan kaupungin tietosuojan tilannetta viiden asiakokonaisuuden kautta: tietosuojan vaikutustenarviointien resurssit, kameravalvonnan ohjeistus, tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä, sosiaalisen median ja viestisovellusten käyttö työtehtävissä sekä henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin.

Tämän julkaistavan version lisäksi tietotilinpäätöksestä on laadittu laajempi ja perusteellisempi versio, jonka saa nähtäväksi pyydettäessä.

Tietosuojavastaavan raportti vuodelta 2025

Tietosuojavastaavan tehtävät on määritelty EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu mm. seurata tietosuojasäännösten noudattamista koko organisaatiossa ja tuoda esiin havaitsemiaan puutteita. Tietosuojasäännösten noudattaminen on kuitenkin aina rekisterinpitäjän vastuulla. Vantaalla rekisterinpitäjinä toimivat toimialat ja palvelualueet omien henkilötietojensa osalta.

Tietosuojavastaavan raportti on sisältynyt kaikkiin aikaisempiin tietotilinpäätöksiin, jotka on tehty vuodesta 2018 alkaen. Tietosuojavastaavan raportissa tuodaan esiin vuosittain kaupungissa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ajankohtaisia ja tärkeitä asioita.

Vuoden 2025 raportissa keskitytään seuraaviin aiheisiin:

- 1) Tietosuojan vaikutustenarviointien resurssit
- 2) Kameravalvonnan ohjeistus
- 3) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä
- 4) Sosiaalisen median ja viestintäsovellusten käyttö työtehtävissä
- 5) Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin
- 6) Tietosuojavastaavan huomiot tiivistettynä.

1. Tietosuojan vaikutustenarviointeihin lisää resursseja

Tietosuojan vaikutustenarviointien tilanne kaupungissa on tuotu esiin jokaisessa tietotilinpäätöksessä vuodesta 2018 alkaen. Vaikutustenarviointien tekemisessä ei ole pystytty toteuttamaan lainsäädännön edellyttämiä vaatimuksia. Vuonna 2025 tilanne on ollut edelleen sama eli vaikutustenarvioinnit eivät täytä lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Tämä koskee sekä vaikutustenarviointien tasoa että niiden tekemistä ja päivittämistä ajallaan. Kaupungissa on paljon tekemättömiä vaikutustenarviointeja, vaikka henkilötietojen käsittely on jo aloitettu. Vaikutustenarviointien päivittämistä ei myöskään käytännössä tehdä.

Nykyinen vaikutustenarviointien prosessi on hyväksytty kaupungin johtoryhmässä vuonna 2019. Toimialat ja palvelualueet vastaavat vaikutustenarviointien tekemisestä kaikilta osin.

Kaupungin johtoryhmässä käsiteltiin toukokuussa 2025 vaikutustenarviointien tilaa kaupungissa osana vuoden 2024 tietotilinpäätöksen esittelyä. Johtoryhmässä keskusteltiin vaikutustenarviointien tekemisen mahdollisesta kaupunkitasoisesta keskittämisestä. Toive vaikutustenarviointien tekemisen keskittämisestä on usein nostettu esille tietotilinpäätöksissä toimialojen taholta. Kaupungin johtoryhmä pyysi selvitystä vaikutustenarviointien keskittämisestä.

Asia otettiin tämän jälkeen esille kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä toukokuussa 2025. Toimialoilta ja palvelualueilta pyydettiin selvitykset ja näkemykset vaikutustenarviointien tilanteesta ja mahdollisesta keskittämisestä. Toimialojen ja palvelualueiden selvitykset koottiin yhteen ja käsiteltiin syyskuussa 2025 tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksessa.

Toimialojen ja palvelualueiden antamien selvitysten mukaan **vaikutustenarviointien huono tilanne johtuu ennen kaikkea resurssien puutteesta**. Vaikutustenarviointien jonkinasteista keskittämistä pidettiin parhaimpana ratkaisuna. Toimialoilla ei olisi kuitenkaan mahdollista siirtää resursseja keskitettyyn yksikköön, ja näin ollen tarvittaisiin uusia työntekijöitä tekemään vaikutustenarviointeja keskitetysti.

Kaupungin johtoryhmässä asiaa käsiteltiin 12.1.2026. Tietosuojavastaava esitteli tietosuojan vaikutustenarvioinnin kaupunkitasoista tilannetta. Selvitysten perusteella nykyinen malli, jossa vastuu on toimialoilla ja palvelualueilla, ei ole riittävä resurssien näkökulmasta.

Kaupungin johtoryhmän mukaan tilannetta voitaisiin parantaa keskittämällä osaamista ja tukemalla toimialoja määräaikaisesti, jotta arvioinnit saataisiin ajan tasalle ja vaatimusten mukaisiksi. Johtoryhmässä linjattiin, että perustetaan kahden vuoden määräajaksi tietosuojan vaikutustenarvioinnin päivitysprojekti tilanteen ajantasaistamiseksi. Vuonna 2026 tullaan palkkaamaan kaksi henkilöä tietosuojan vaikutustenarviointien päivitysprojektiin. Osana projektia on myös tarkoitus luoda malli, jossa toimialoja tuetaan keskitetysti vaikutustenarvioinnissa, ja jossa osaaminen kasvaa toimialoilla.

Kaupungin johtoryhmän linjauksen mukaan **tietosuojan vaikutustenarviointien tekemiseen saadaan vuonna 2026 lisää resursseja kahden vuoden määräajaksi**. Tavoitteena on, että tämän kahden vuoden määräajan jälkeen kaupungissa ei olisi enää yhtään henkilötietojen käsittelyprosessia, jossa vaikutustenarviointia ei olisi tehty. Näin tilanne saataisiin tältä osin lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Lisäksi on tavoitteena päivittää jo tehtyjä vaikutustenarviointeja. Projektin päättymisen jälkeen tilanne arvioidaan uudelleen ja päätetään miten jatkossa tullaan etenemään.

2. Ohje kameravalvonnasta henkilötietojen käsittelyssä

Kaupungissa otettiin käyttöön vuonna 2025 kameravalvontaohje henkilötietojen käsittelyssä. Aikaisempaa kattavaa ohjeistusta kameravalvonnasta ei ole kaupungissa ollut. Kameravalvontaohje käsiteltiin kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä maaliskuussa 2025 ja otettiin käyttöön huhtikuussa 2025.

Ohjeen sisältö:

- Rekisterinpito kaupungissa kameravalvonnan osalta
- Mitä henkilötietoja kameravalvonnassa kerätään
- Henkilötietojen käsittelyperuste
- Henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoitus
- Erityisten henkilötietoryhmien käsittely
- Tietojen minimointi, säilyttäminen ja poistaminen
- Tietosuojan vaikutustenarviointi
- Tekoälyn käyttöönotto kameravalvonnassa
- Työntekijöiden pääsy tallenteisiin
- Rekisteröidyn informointi
- Tallenteiden luovuttaminen kolmansille osapuolille ja viranomaisille
- Tallenteiden luovuttaminen asianosaisille
- Kameravalvonta työpaikalla
- Kaupungin ja poliisin yhteinen kameravalvonta.

Kaupungissa käytettävän kameravalvonnan tulee olla avointa ja se tulee toteuttaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Henkilötietoja tallentavassa kameravalvonnassa tulee noudattaa kaikilta osin yleistä tietosuojasetusta, ja erityisesti tulee huomioida asetuksen 5 artiklan periaatteet henkilötietojen käsittelystä. Lisäksi tulee huomioida tietosuojalain periaatteet ja työntekijän osalta yksityisyyden suojasta työelämästä annetun lain kameravalvontaa koskevat säännökset.

Tällä hetkellä kaupungissa on ongelmallista rekisterinpitäjän määrittäminen kameravalvonnassa kaupungin sisällä. Rekisterinpitäjänä toimiva taho tulee aina määritellä. Lainsäädännössä ei ole määritelty rekisterinpitäjyyttä kameravalvonnassa. Mikäli lainsäädännössä ei ole suoraan tai epäsuorasti määritelty rekisterinpitäjää, niin tällöin rekisterinpidon vastuu kaupungissa määräytyy kaupungin

sisäisten määräysten ja säännösten perusteella. Mikäli kaupungin hallintosäännöstä ei ole johdettavissa rekisterinpidon vastuuta, niin tällöin vastuu täytyy johtaa muista kaupungin sisäisistä päätöksistä tai määräyksistä. Ellei vastuuta voida niistäkään johtaa, niin vastuu määräytyy tosiasiallisten seikkojen perusteella.

Kaupungissa suoritetaan kameravalvontaa, jossa käsitellään henkilötietoja, useissa eri paikoissa. **Kameravalvontakokonaisuus on tällä hetkellä hajanaista ja ei-koordinoitua.** Kaupungin hallintosäännössä ei ole säädetty kameravalvonnan vastuista. **Kaupungissa tulisi selkeästi määritellä kuka vastaa kamera-valvonnasta** ja miltä osin vastaa, ottamalla esimerkiksi hallintosääntöön määräykset tästä. Vastuu voi jakaantua useammalle taholle. Rekisterinpidon ja vastuutahon määrittely on välttämätöntä, jotta kameravalvonnassa pystytään noudattamaan lainsäädäntöä ja toimimaan yhtenäisin periaattein.

3. Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

EU:n tekoälyasetus on tullut voimaan 1.8.2024 ja sen soveltaminen on käynnistynyt portaittain 2 vuoden siirtymäajalla. Tekoälyä hyödyntävän järjestelmän, joka otetaan käyttöön 2.8.2026 jälkeen, on vastattava täysin asetuksen määräyksiä.

Tekoälyasetuksen 4 artikla, jossa säädetään tekoälylukutaidosta, on tullut voimaan 1.2.2025. Tämä koskee myös kaikkia kuntia. Asetuksen mukaan kunnan on varmistettava, että kaikilla työntekijöillä, jotka ovat tekemisissä tekoälyjärjestelmien kanssa, on oltava riittävä tekoälyosaaminen ja -ymmärrys.

Kaupungissa on vuonna 2025 aloitettu valmistautuminen tekoälyn käyttöönottoon eri toiminnoissa. Kaupungin henkilöstölle on tehty vuonna 2025 tekoälyn käyttöopas, joka otetaan käyttöön vuonna 2026. Tekoälyn käyttöopas on yksi osa tätä tekoälyasetuksen 4 artiklan vaatimusten täyttämistä. Tällä varmistetaan, että kaupungin työntekijöillä, jotka ovat tekemisissä tekoälyn kanssa, on hallussa tekoälyn käytön perusteet yleisellä tasolla.

Tekoälyn käyttöoppaan lisäksi kaupungissa ollaan valmistelemassa tekoälyä koskevaa muuta ohjeistusta ja laatimassa tekoälypolitiikkaa.

Tekoäly tulee myös huomioida henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelyyn voi myös sisältyä tekoälyn käyttöä. Mikäli tekoälyä otetaan käyttöön henkilötietojen käsittelyssä, niin sen käyttöönottamisessa tulee olla erityisen huolellinen.

Henkilötietojen käsittelyyn sisältyvät riskit arvioidaan aina tietosuojan vaikutustenarvioinnissa. Tietosuojan vaikutustenarvioinnista on säädetty EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa.

Kaupungilla on olemassa prosessit ja ohjeistus vaikutustenarviointien tekemiseen. **Mikäli tekoälyä suunnitellaan otettavaksi käyttöön henkilötietojen käsittelyssä, niin se tapahtuu aina tietosuojan vaikutustenarvioinnin kautta.** Tällöin arvioidaan tekoälyn käyttöön liittyvät riskit ja varmistetaan, että käyttöönotossa noudatetaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, tekoälyasetusta sekä kansallista lainsäädäntöä. Tekoälyä ei saa ottaa käyttöön henkilötietojen käsittelyssä ennen kuin tietosuojan vaikutustenarviointi on tehty ja vastaava johtaja on sen hyväksynyt.

Kaupungissa on tehty kartoitus vuoden 2025 tietotilinpäätöstä varten tekoälyn käytöstä henkilötietojen käsittelyssä. Toimialat ja palvelualueet ovat vastanneet tekoälyn käytöstä seuraaviin kysymyksiin:

- Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?
- Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?
- Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, niin onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
- Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?
- Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?
- Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Toimialojen ja palvelualueiden yksityiskohtaiset vastaukset löytyvät toimialojen ja palvelualueiden omista osioista tietotilinpäätöksessä. Tässä käydään läpi yleisesti kaupungin tilannetta tekoälyn käytön osalta henkilötietojen käsittelyssä.

Toimialoilta ja palvelualueilta saatujen selvitysten perusteella voidaan todeta, että **tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä on tällä hetkellä vähäistä.** Vireillä ei ole myöskään suunnitelmia tekoälyn käyttöönottamiselle keskeisissä henkilötietojen käsittelyprosesseissa.

Saatujen selvitysten mukaan tällä hetkellä tekoälyä käytetään kaupungissa henkilötietojen käsittelyssä seuraavissa järjestelmissä/sovelluksissa:

- Microsoft Copilot (kaikki toimialat)
- Hypergene Portfolios (Koje/Talous ja strategia)
- Tulka-AI (Koje/Työllisyys ja kotoutumispalvelut).

Hypergene Portfolio- ja Tulka-AI -sovelluksista on tehty tietosuojan vaikutustenarvioinnit. Microsoftin Copilotista ei ole tehty tietosuojan vaikutustenarviointia eikä henkilötietojen käsittelystä vastaava johtaja ole hyväksynyt Copilotia käytettäväksi millään toimialalla tai palvelualueella. Copilotista on tehty tietohallinnon toimesta ns. tekninen arvio. Tällaista teknistä arviointia käytetään pohjana tietosuojan vaikutustenarviointia laadittaessa. Teknisessä arviossa ei oteta kantaa eikä arvioida riskejä henkilötietojen käsittelyn kannalta.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittelyä ei saa aloittaa ennen kuin tietosuojan vaikutustenarviointi on tehty, riskit arvioitu ja vaikutustenarviointi hyväksytty. **Kaupungissa käyttöönotetun Copilotin osalta tämä tarkoittaa, että henkilötietojen käsittely Copilotissa tulisi keskeyttää siksi aikaa, kunnes vaikutustenarviointi saadaan tehtyä ja hyväksyttyä.**

Kaupungissa ovat ongelmallisia kaikille tai useille toimialoille tarkoitettujen järjestelmien ja sovellusten käyttöönotto. Vaikutustenarvioinnit tulisi tällöin vaikutustenarviointia koskevan ohjeistuksen mukaan tehdä yhteistyössä toimialojen kesken, ja tämän jälkeen toimialat itsenäisesti hyväksyvät vaikutustenarvioinnin oman toimialansa osalta. Tämä prosessi ei ole käytännössä toiminut. Vaarana on tällöin, että koko vaikutustenarviointi jää tekemättä, niin kuin on käynyt nyt Copilotin osalta.

Kaupungissa ei ole käytettävissä keskitettyä resurssia koko kaupunkia koskevien vaikutustenarviointien tekemiseen. Ongelman ratkaisuna voisi olla **keskitetty resurssi koko kaupunkia koskevien vaikutustenarviointien tekemiseen.** Tämä vähentäisi päällekkäistä työtä. Vaikutustenarvioinnit hyväksyttäisiin kuitenkin aina toimialoilla, koska toimialat voivat käsitellä myös hyvin erityyppisiä tietoja yhteisissä järjestelmissä tai sovelluksissa.

Toimialat ja palvelualueet kaipaavat enemmän yleistä ohjeistusta ja opastusta tekoälyn käytölle. Tämän hetken ohjeistuksia pidetään riittämättöminä. Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä tulee tulevaisuudessa lisääntymään merkittävästi. Henkilötietojen käsittelyn osalta on tarkoituksena vuonna 2026 laatia yleinen ohjeistus tekoälyn huomioimisesta osana tietosuojan vaikutustenarviointiprosessia. Ohje tekoälyn käytöstä henkilötietojen käsittelyssä on yksi osa kaupungin tekoälyä koskevassa ohjeistuksessa.

4. Viestintäsovellusten ja sosiaalisen median käyttö työtehtävissä

Kaupungissa on linjattu vuonna 2022, että ulkoisten viestintäsovellusten kuten WhatsAppin ja Signalin käyttäminen työasioissa on kielletty. Linjaus ei ole koskenut toimialoilla erikseen hyväksyttyjä tapauksia, joissa sovellus on valittu käytettäväksi esimerkiksi asiakkaille suunnattuun viestintään.

Viestimiseen tulee työasioissa käyttää sovellusta, jossa Vantaan kaupunki on sopimusosapuolena, koska kaupunki on rekisterinpitäjänä henkilötietojen käsittelyn osalta. Mikäli käytetään sovellusta, jossa työntekijä on sopimusosapuolena, niin käsiteltävät henkilötiedot eivät ole tällöin rekisterinpitäjän eli kaupungin hallittavissa.

Kaupunki ei voi edellyttää eikä hyväksyä, että työntekijät käyttäisivät työasioiden hoitamiseen sovelluksia, joissa työntekijät ovat itse sopijapuolena. Tällaisten sovellusten käyttäminen ei ole sallittua työntekijöiden ja asiakkaiden väliseen viestintään eikä myöskään työntekijöiden keskinäiseen viestintään, jos viestinnän tarkoituksena on työtehtävien hoitaminen.

Kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä kartoitettiin alkuvuodesta 2025 ulkoisten viestintäsovellusten käyttöä työasioissa ja asiakastyössä. Selvitystä pyydettiin kaupungin kokonaiskuvan kartoittamiseksi: millaisia pikaviestisovelluksia toimialoilla/palvelualueilla on käytössä arjen työasioihin ja asiakasyhteyksiin liittyen (WhatsApp, Signal, tms.) sekä mitä syitä ko. sovellusten käyttöön on?

Lisäksi pyydettiin selvitystä viestinnästä ja muusta toiminnasta kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Toimivatko kaupungin työntekijät näissä some-tehtävissä Vantaan tunnuksilla vai käyttävätkö omia henkilökohtaisia/yksityiselämän tunnuksiaan? Millaisia käytäntöjä on, miten paljon työntekijöitä on tällaisissa tehtävissä ja millaisia henkilötietoja käsitellään ja missä palveluissa?

Toimialoilta ja palvelualueilta saaduista selvityksistä ilmeni seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla Signal-pikaviestisovellusta käytetään varhaiskasvatuksen palvelualueella, perusopetuksen palvelualueella ja toisen asteen palvelualueella. Perusteena käytölle on se, että Signalia pidetään varavälineenä Teamsin käytölle. Signaalin kirjaudutaan työnumerolla ja Signalista on tehty vaikutustenarviointi vuonna 2022.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella on käytetty myös Instagramia ja Facebookia, joiden käyttö ei ole ollut pakollista. Varhaiskasvatuksen johtoryhmän maaliskuussa 2025 tekemän linjauksen mukaan sosiaalista mediaa ei saa käyttää enää

huoltajaviestinnässä eikä lasten kuvia saa julkaista sosiaalisen median palveluissa. Instagramiin ja Facebookiin työntekijöitä on ohjeistettu tekemään tunnus, jossa käytetään työ sähköpostia. Avoimessa varhaiskasvatuksessa saa käyttää edelleen Facebookia siten, että henkilötietoja ei lähtökohtaisesti käsitellä. Sovellusten käyttämiseen työasioissa työntekijän tulisi luoda tunnus työ sähköpostilla.

Kaupunkiympäristön toimialalla ei ole havaittu sovellusten käyttämistä työasioiden hoitamiseen henkilökohtaisilla tileillä. Toimialan selvityksen mukaan toimiala lähettää verottajalle ilmoitin.fi-välineen kautta tietoja kiinteistöveroon sekä kaavatietoihin liittyen. Kyseiseen ilmoitin.fi-palveluun kirjaudutaan työntekijän omilla pankkitunnuksilla.

Tähän ilmoitin.fi-palveluun sisältyy kohta, johon merkitään, että kiinteistöä koskevia tietoja lähetetään kunnan puolesta tai toimesta. Toimialalla on kaksi henkilöä, jotka käyttävät omia pankkitunnuksiaan ilmoittaessaan kaupungin tietoja verottajalle. Henkilötietoja palvelussa ei käsitellä.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimialalta selvitykset tulivat kuntademokratian, henkilöstöpalveluiden ja viestinnän palvelualueilta. Näiden selvitysten mukaan kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston neuvotteluryhmillä on olemassa oma WhatsApp-ryhmä. Ryhmässä ei kuitenkaan käsitellä henkilötietoja. Lisäksi kaupunkiturvallisuuksessa on käytössä Signal-ryhmä, jota ei ole kuitenkaan käytetty.

Viestinnän palvelualueella on käytössä LinkedIn-palvelu, jossa toimitaan omalla henkilökohtaisella, yksityisellä tunnuksella. Henkilöstöpalveluiden palvelualueella työntekijät ovat pääasiassa sosiaalisessa mediassa (Facebook ja LinkedIn) omilla henkilökohtaisilla tunnuksillaan. Osalla työntekijöistä voi näkyä LinkedInissä myös työ sähköposti. Lisäksi työntekijöiden omilla Facebook- tai LinkedIn-sivuilla jaetaan kaupungin teemoja. Henkilöstöpalveluissa ei käytetä ulkoisia viestintäsovelluksia työasioissa. Tästä poikkeuksena kaksi työsuojeluvaltuutettua ovat kahdessa kaupunkia koskevassa ryhmässä. Lisäksi WhatsAppin kautta tulee satunnaisia yhteydenottoja.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kaupungissa käytetään edelleen, vaikkakin vähäisessä määrin, erityyppisiä sovelluksia työtehtävien hoitamiseen, niin että työntekijä on sopimussuhteessa käytettävän sovelluksen kanssa ja tätä kautta työntekijä hallinnoi käsiteltäviä henkilötietoja. Kaupungilla ei ole näissä tilanteissa minkäänlaisia oikeuksia käsiteltäviin henkilötietoihin, vaikka ne ovat syntyneet kaupungin työntekijän työtehtävien hoidossa.

Kaupungissa tulisi noudattaa kaikilta osin vuonna 2022 annettua yleistä ohjetta, jonka mukaan **kaupungin tulee olla kaikissa tilanteissa rekisterinpitäjänä asiakkaiden tai työntekijöiden henkilötietoja käsiteltäessä**. Tästä rekisterinpitäjän vastuusta ei voida tehdä minkäänlaisia poikkeuksia.

5. Henkilötietojen siirto Yhdysvaltoihin

Henkilötietojen käsittely Yhdysvalloissa on kaupungin toimintojen kannalta merkityksellistä, koska monissa kaupungin käyttämissä järjestelmissä ja sovelluksissa henkilötietojen käsittely tapahtuu Yhdysvaltoissa. Tietosuojavastaavan raporteissa on vuosina 2022, 2023 ja 2024 tuotu esiin juridiset vaikeudet kaupungin henkilötietojen siirroissa Yhdysvaltoihin. Tilanteet henkilötietojen siirroissa ovat muuttuneet hyvinkin nopeasti 2020-luvulla, ja ne ovat aiheuttaneet paljon haasteita eri organisaatioille.

Tällä hetkellä EU-kansalaisten henkilötietojen käsittelyn Yhdysvalloissa mahdollistaa Yhdysvaltojen presidentin vuonna 2023 antama asetus. Tämä asetus voidaan kuitenkin kumota uudella presidentin antamalla määräyksellä, ilman minkäänlaista siirtymäaikaa. Euroopan komissio on tehnyt vuonna 2023 riittävyyspäätöksen henkilötietojen siirrosta Yhdysvaltoihin. Riittävyyspäätöksen mukaan Euroopan komissio arvioi EU:n ja Yhdysvaltojen välisen tietosuojakehyksen toimivuutta säännöllisesti yhdessä Euroopan tietosuojaviranomaisten ja Yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten edustajien kanssa.

Tietosuojavastaava on aikaisempina vuosina tuonut esiin, että **kaupungilla tulisi olla jonkinlaisia varasuunnitelmia** henkilötietojen käsittelyn jatkamiselle, **mikäli Yhdysvaltojen tilanteessa tapahtuu äkillisiä muutoksia**. Mikäli joudutaan palaamaan tietosuojan vakiolausekkeiden käyttöön, niin olisi hyvä olla jo olemassa suunnitelma, miten se käytännössä tapahtuu ja mistä tähän saadaan resurssit. Tilanne on henkilötietojen siirron osalta Yhdysvaltoihin edelleen altis äkillisille muutoksille, ja henkilötietojen käsittely on pystyttävä kaupungissa turvaamaan myös näissä tilanteissa.

6. Tietosuojavastaavan huomiot tiivistettynä

Lopuksi tiivistettynä tietosuojavastaavan huomiot esiintuoduista asioista:

- Tietosuojan vaikutustenarviointeihin saadaan vuonna 2026 lisäresurssina kaksi henkilöä tekemään vaikutustenarviointeja, joissa henkilötietojen käsittely on jo aloitettu. Tavoitteena saada tilanne sellaiseksi, että kaupungissa ei olisi tämän jälkeen tekemättömiä vaikutustenarviointeja prosesseissa, joissa henkilötietojen käsittely on jo aloitettu.

- Kameravalvonnan ohjeistus henkilötietojen käsittelyn osalta valmistui vuonna 2025. Kaupungissa tulisi määritellä kameravalvonnan rekisterinpito eri käyttötarkoitusten osalta.
- Tekoälyn käyttö lisääntyy myös henkilötietojen käsittelyssä. Ennen kuin tekoälyä otetaan käyttöön, se pitää käsitellä tietosuojan vaikutustenarvioinnissa kaupungin prosessien mukaisesti. Tekoälyä ei saa ottaa käyttöön ennen kuin vastaava johtaja on arvioinut riskit ja hyväksynyt tietosuojan vaikutustenarvioinnin.
- Kaupungissa käytetään edelleen, vaikkakin vähäisessä määrin, erityyppisiä sovelluksia (esim. WhatsApp) työtehtävien hoitamiseen, niin että työntekijä on sopimussuhteessa käytettävän sovelluksen kanssa ja tätä kautta työntekijä hallinnoi käsiteltäviä henkilötietoja. Kaupungin tulee olla kaikissa tilanteissa rekisterinpitäjänä asiakkaiden tai työntekijöiden henkilötietoja käsiteltäessä. Tästä rekisterinpitäjän vastuusta ei voida tehdä minkäänlaisia poikkeuksia.
- Kaupungilla tulisi olla jonkinlainen varasuunnitelma, mikäli henkilötietojen siirrolle Yhdysvaltoihin tulee juridisia vaikeuksia.

Toimialojen ja palvelualueiden raportit

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Tietotilinpäätös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla olemme ohjeistaneet, että henkilötietoja ei tule syöttää tekoälypalveluihin.

On kuitenkin olemassa riski, että M365 Copilot käyttää generointiluonnosta tuottaessaan dokumentteja, sähköposteja yms., joissa voi olla henkilötietoja. Tätä riskiä pienentää se, että niissä prosesseissa, joissa esimerkiksi oppijoiden henkilötietoja liikkuu sähköpostilla, ohjeistus on poistaa henkilötietoja sisältävät viestit sähköpostin vastaanotetuista ja lähetetyistä viesteistä sekä roskakorista heti. Samoin ohjeistetaan poistamaan omista tiedostoista henkilötietoja sisältävät tiedostot heti kun se on mahdollista.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on 200 kpl M365 Copilot -lisenssiä. Valtaosa lisensseistä on käytössä hallinnon työntekijöillä ja johdolla. Osa työntekijöistä ei ole ottanut lisenssiä siitä syystä, että omissa tiedostoissa on tunnistetusti arkaluonteisia tietoja sisältäviä dokumentteja. Kaikki eivät kuitenkaan todennäköisesti ole osanneet ottaa asiaa huomioon, etenkin kun kaupunkitasoisesti tähän pohdintaan ei ohjattu, kun Copilot-pilotti aloitettiin.

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

Jonkinlainen arviointi M365-tuotteisiin on tehty tietohallinnossa, jossa ymmärtääksemme tämä riski on nostettu esille. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on myös esittänyt kysymyksiä tiedostojen luokittelun tarpeesta, mutta kaupunkitasoista käytäntöä ja ohjeistusta tähän ei ole.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä myös Googlen tekoälytyökalut. Näissä emme ole avannut vastaavaa ominaisuutta, jolla tekoäly pääsisi tiedostoihin

käyttäjän tiedostamatta, vaan käyttäjän pitää itse aina lisätä tiedostot / tiedot, joita tekoälyn avulla haluaa käsitellä. Mikäli käyttäjä lisää henkilötietoja sisältäviä tiedostoja, hän toimii toimialan ohjeistuksen vastaisesti.

4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

Emme toteuta tätä tarkoituksellisesti. Tällä hetkellä tekoäly ei ole käytössä henkilötietojen käytössä eikä tähän ole juuri nyt suunnitelmia.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?

Tietoisuus ja osaaminen vaihtelevat todella paljon käyttäjien välillä. Yleisesti ottaen paljon olisi tehtävää, jotta henkilöstö tunnistaisi tekoälyn mahdollisuudet ja uhat paremmin.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Tekoälyn lukutaitoon liittyviä koulutuksia on pidetty sekä hallinnon että opetuksen henkilöstölle:

- Tekoälyn pelisäännöt on esitelty useampaan kertaan toimialan digiverkostolle, johon kuuluu edustaja / edustajia jokaisesta kaupungin päiväkodista, koulusta tai oppilaitoksesta. Verkostolle on järjestetty myös tekoälyn lukutaitoon ja käyttöön liittyviä koulutuksia.
- Robotiikan oppimiskeskus on järjestänyt vuonna 2025 tekoälyyn liittyviä koulutuksia 17 kertaa. Osa koulutuksista (11 kpl) on koskenut tekoälyä työkaluna ja loput tekoälyä opetuksen sisältönä. Näkökulmina koulutuksissa on ollut mm. kielen oppiminen ja opetus, ympäristövastuu, medialukutaito ja sosiaalinen media.
- Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntija on kouluttanut hallinnon henkilöstöä seitsemän kertaa. Koulutuksissa on ollut osallistujia eri ammattiryhmistä: muun muassa johtajia, asiantuntijoita ja sihteereitä.
- Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on myös nostettu esille Eduhouse-koulutuspalvelun tarjoamia tekoälykoulutuksia. Valitettavasti vaikuttaa siltä, että koulutuksia ei ole hyödynnetty toivotulla tavalla.
- Perusopetuksessa tekoälykoulutuksiin osallistuminen esimerkiksi kaupunkitasoisilla YS-ajoilla, VESO-päivinä (VESO = kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukainen opettajatyöpäivä) sekä digitiimien omissa kehittämisspäivissä on kuitenkin ollut runsasta.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Tekoäly on todella iso muutos koko työelämässä ja (oppijoiden) arjessa. Toivoisimme keskitetysti kaupungilta tukea tähän. Nyt tekoälyn käyttöönotto on pitkälti mennyt toimialojen itse etsiessä ratkaisuja. Loimme Kasossa omat pelisäännöt jo syksyllä 2023, eikä kaupungilta saanut tähän juuri mitään tukea. Meidän oli kuitenkin pakko reagoida jo silloin, koska oppijat eivät odota kaupungin ohjeita. Huomioitavaa on, että muut kaupungin toimijat ovat toistuvasti olleet Kason asiantuntijoihin yhteydessä pelisääntöihin liittyen ja niitä on käytetty pohjana muiden luodessa omia pelisääntöjään. Muissa kaupungeissa on menty asian osalta kaupunki edellä ja toimialat ovat tarkentaneet omia ohjeitaan kaupunkitasoiseen ohjeistukseen.

Tulevaisuudessa pitää olla valmius toimialarajat ylittävälle jatkuvalla seurannalla ja kehittämiselle, jotta turvallisuuden osalta saadaan selvät linjaukset sisältäen tietoturvaan sekä -suojaan liittyvät vaatimukset. Lisäksi tulee luoda kaupunkitasoiset raamit sille, miten henkilötietoja sisältäviä aineistoja voidaan käsitellä tekoälyn avulla (esimerkiksi nimitiedot, työasemien käyttäjätiedot, puhelinnumerot). Asioiden edistämiseksi tarvitaan säännöllisesti kokoontuvaa työryhmää, joka käsittelee muuttuvaa toimintaympäristöä sekä lainsäädännön soveltamisvastuita.

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja. Varsinaisten valvontakameroiden lisäksi ylioppilaskokeiden valvonnassa käytetään kameroita. Myös uusintakokeiden valvonnassa käytetään Vaskivuoren lukiossa kameroita.

2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä taho toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?

Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa olevien kameroiden osalta kasvatuksen ja oppimisen toimiala on rekisterinpitäjä, ja ne ovat toimitilapalvelujen hankkimia. Lisäksi kasvatuksen ja oppimisen toimiala on rekisterinpitäjä ylioppilaskokeiden kamera-valvonnan ja Vaskivuoren lukion uusintakokeiden kameravalvonnan osalta.

3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan konsernijohtoon ja elinvoiman toimialan kuntademokratian palvelualueeseen tulisi olla rekisterinpitäjä, koska kaupunkiturvallisuuden tiimi toimii siellä.

4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?

Kameroista on tehty tietosuojan vaikutustenarviointit: kasvatuksen ja oppimisen toimialan kameravalvonnan vaikutustenarviointi, Vaskivuoren lukion uusintakokeiden kameravalvonta ja Ylioppilaskokeiden kameravalvonnan vaikutustenarviointi.

5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?

Tästä ei ole varmaa tietoa. Asiaa on käytännössä mahdotonta selvittää, sillä yksistään päiväkoteja on noin 130.

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

-

3) Tietosuojan vaikutustenarviointit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

Vuonna 2025 aloitettiin 14 uutta vaikutustenarviointia.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

Vuonna 2025 hyväksyttiin 14 uutta vaikutustenarviointia.

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

Vuonna 2025 päivitettiin seitsemää (kuusi allekirjoitettu) vaikutustenarviointia.

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

14 uutta on hyväksytty. Kesken vaikutustenarviointeja on tällä hetkellä kaksi. Aloittamatta vaikutustenarviointeja on neljä.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

Ei ole. Resursseja kaivattaisiin lisää.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

Kason osalta vaikutustenarviointien vetäjiä on viisi eli yksi kultakin palvelualueelta ja yksi yhteisten palvelujen palveluyksiköstä.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

-

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

Ei ole.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan seuraavanlaisille koulutuksille olisi tarvetta:

- Ruotsinkielinen koulutus
- Tekoälyn huomioiva koulutus
- Koulutus tietosuojan vaikutustenarviointiprosessista
- Säännöllisesti (vuosittain?) suoritettava tiivis kertauskoulutus
- Räättälöity koulutus luottamushenkilöille → Vastuullinen tekoälyn käyttö, ymmärrys siitä, mitä lainsäädäntö mahdollistaa opetuksen toimintaympäristössä.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

Varhaiskasvatus järjesti oman koulutuksen kaikille päiväkodin johtajille ja varhaiskasvatuspäälliköille keväällä 2024 sekä palveluohjaajille syksyllä 2024. Koulutus on tarkoitus uusida vuonna 2026.

Perusopetus ei ole järjestänyt erillisiä tietosuojakoulutuksia. Tietosuoja käsitellään kuitenkin käytännössä aina kaikissa digikoulutuksissa. Toisen asteen koulutuksen osalta tilanne on sama kuin perusopetuksen.

4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

Varhaiskasvatuksen koulutuksessa käytiin läpi tietosuojan ja -turvan perusasioita, Vantaan ohjeistuksia ja käytäntöjä, esihenkilön vastuuta henkilöstön perehdyttämisessä sekä erityisesti varhaiskasvatuksen VaSa-järjestelmään liittyviä nostoja.

Perusopetuksen digikoulutukset ovat koskeneet tekoälyä, opetuksen sovelluksia, digipedagogista kehittämistä, tekijänoikeuksia ja tietoturvaa.

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

Ruotsinkieliselle koulutukselle olisi tarvetta.

Lisäksi sellaiselle koulutukselle, jossa tietosuoja nivoutuu tiiviisti koulutettavan omaan työhön, olisi tarvetta: Esimerkiksi opettajilla opetuksen sovellusten ja tekoälyn käyttöön opetuksessa.

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

-

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Toivottavasti Osuman korvaava järjestelmä tarjoaa helpomman tavan seurata pakollisten koulutusten suorittamista.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Vuonna 2025 korkein hallinto-oikeus (KHO: 2025:29) antoi Espoon kaupunkia koskevan ratkaisunsa oppilaiden henkilötietojen käsittelystä Google Workspace for Education -oppimisalustalla. Ratkaisussaan korkein hallinto-oikeus katsoi perusopetusta koskevan sääntelyn voivan *sinänsä muodostaa kaupungille sellaisen lakisääteisen velvoitteen, jonka noudattamiseen henkilötietojen käsittely sähköisellä opetuslustalla voi lähtökohtaisesti perustua*. Siihen, miltä osin henkilötietojen käsittelyltä puuttui käsittelyperuste, korkein hallinto-oikeus ei ottanut kantaa, vaan asia palautettiin tältä osin tietosuojavaltuutetun toimistoon. Kyseinen ratkaisu ei siis anna vielä vastausta siihen, voiko oppilaiden henkilötietoja käsitellä juuri Google Workspace for Education -oppimisalustalla. Ratkaisu antaa kuitenkin vahvistusta tulkinnalle siitä, että opetusta ja koulutusta koskeva lainsäädäntö riittäisi täyttämään lakisääteisen käsittelyperusteen vaatimukset ilman, että lainsäädännössä säädetään suoraan digitaalisista oppimisalustoista.

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialan tietotilinpäätös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

Ei käsitellä.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

Tekoälyä ei käytetä henkilötietojen käsittelyyn.

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

-

4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

Tiedossamme ei ole, että toimialalla olisi suunnitelmia tämän osalta.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?

Perustason tietoisuus ja osaaminen, voi vaihdella työntekijöiden kohdalla jonkin verran.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Erillisiä tekoälykoulutuksia ei ole toimialalla pidetty. Kaupunkitasoinen Copilot-koulutus oli viime vuonna ensimmäisten lisenssien saaneille.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

-

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?

Kaikki kameravalvonnan kamerat käsittelevät tietysti tavallaan henkilötietoja. Vaikka kaupunkiympäristön toimiala hankkii Vantaalla kameravalvonnan kamerat ja usein

myös asentaa ne, niin varsinaisesti toimialalla ei ole omaa tarvetta käsitellä kamera-valvonnan aineistoja. Vaan kamerat hankitaan toisille.

2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä taho toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?

Juuri tuon edellä mainitun asian vuoksi rekisterinpito ei ole täysin selvää. Tällä hetkellä rekisterinpito on kameroiden hankinnan vuoksi säilytetty kaupunkiympäristön toimialalle, mutta monissa tapauksissa varsinainen rekisterinpitäjä on kyllä jokin toinen toimiala.

3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?

Kun kaupunkiympäristön toimiala päivitti keväällä 2025 kameravalvonnan vaikutustenarviointia, niin siinä yhteydessä kävimme keskustelun kaupungin turvallisuuspäällikön kanssa, että kameravalvonnan rekisterinpidon vastuu ja vaikutustenarviointit tulisi jatkossa olla heillä, eli juuri turvallisuustiimin vastuulla. Hän oli asiasta samaa mieltä.

4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?

Yksittäisistä kameroista ei luonnollisestikaan ole tehty omia vaikutustenarviointeja, mutta kameravalvonnan vaikutustenarvioinnissa on päivitetty listaus kaupungin hallussa olevista valvontakameroista eri paikoissa. Kamerat on nimetty ja niiden kappalemäärät ovat tiedossa eri kohteiden mukaan. Ja listausta ylläpidetään tällä hetkellä kaupunkiympäristön toimialalla.

5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?

Tähän on mahdoton ottaa kantaa kameroiden suuren lukumäärän vuoksi. Mutta vaikutustenarvioinnissa jo 2023 on todettu, että kameroista ilmoittavia kylttejä tulisi lisätä ja laittaa paremmin näkyvämmille paikoille. Näin on ollut tavoite toimia.

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Koko kaupungin kameravalvonta asia henkilötietojen käsittelyssä on niin laaja ja iso kokonaisuus, että se pitäisi ehdottomasti laittaa kaupungin turvallisuustiimin alaisuuteen, jotka kameroita käyttävät ja pyytävät hankittavaksi niin kaupungin yhteisiin tiloihin kuin yleisille paikoille. Tällöin myös kameravalvonnan vaikutustenarvioinnit tulisivat tehdyksi ja päivitettyksi sellaisten henkilöiden taholta, jotka ovat

operatiivisessa toiminnassa niiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala toimisi jatkossa vain kameroiden hankkijana ja huoltajana niin kuin tälläkin hetkellä.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

Toimialalla aloitettiin vuonna 2025 yksi uusi vaikutustenarviointi. Lisäksi yhden alkukartoituksen osalta päädyttiin siihen, että vaikutustenarviointia ei ole tarvetta tehdä.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

Yksi aloitettu saatiin myös päätökseen sekä kai pari päivitystä.

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

Kaksi todella laajaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuoden 2025 aikana. Kamera-valvonnan sekä Matti-järjestelmän vaikutustenarvioinnit.

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

Toimialalla on tehty yhteensä 19 vaikutustenarviointia vuosien saatossa. Tällä hetkellä yksi odottaa etenemistä, että mahdollinen toimittaja saadaan päätettyä, että tiedetään mistä järjestelmästä kannattaa alkaa tekemään vaikutustenarviointia. Kesken ei ole tällä hetkellä yhtään vaikutustenarviointia.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

Resurssit vaikutustenarviointeihin toimialalla kyllä riittävät tällä hetkellä, koska vaikutustenarviointeja meillä on aika vähän.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

Vaikutustenarviointien vetäjiä on ollut yhteensä 2 kappaletta, mikä on toistaiseksi ollut riittävästi.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Kaupunkiympäristön toimialalla toivotaan, että vaikutustenarviointien keskittämisestä tulisi jatkuvaa, koska siten niiden laatu varmasti paranisi, kun muutamat ihmiset tekisivät niitä täysipainoisesti kaupungissa. Samoin suurien koko kaupunkia

koskevien järjestelmien, kuten kameravalvonta, vaikutustenarvioinnit tulisi siirtää toimialoilta pois, joko Kuntademokratian alle tai muuten sopivimmille tahoille.

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

Meidän näkemyksemme mukaan on.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

Lähinnä tarvetta olisi muistutuksenomaisille viesteille esim. sähköpostin kautta, jotta toimialan henkilöstöllä pysyy tietosuoja työn ohessa tuoreena muistissa.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

Uudet työntekijät käyvät läpi toimialan pakolliset tietosuojakoulutukset, muita spesifimpiä koulutuksia ei ole erikseen järjestetty.

4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

Ks. yllä.

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

Jos jossakin työtehtävässä työntekijä joutuu käsittelemään jatkuvasti tai suuria määriä henkilötietoja, tähän tulisi järjestää asianmukainen tarkentava/syventävä koulutus tietosuojasta.

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

Koko kaupungin laajuinen/toimialoille erikseen suunnattu tiedottaminen tulevista koulutuksista, järjestäjänä joko kaupunki sisäisesti tai ulkoinen taho.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

-

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Henkilötietojen käsittely ehkä hiukan unohtuu kaupungin eri toimialoilla aika ajoin. Uusien työntekijöiden on käytävä pakolliset tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset, kun tulevat kaupungin palvelukseen, mutta mielestämme tietosuojaa ja tietoturvaa tulisi muistuttaa enemmän myös nykyisille työntekijöille. Suurin osa työntekijöistä on käynyt tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset 2023. Olisiko syytä linjata, että henkilöstön

olisi käytävä nuo koulutukset esim. 3 vuoden välein ja ehkä jotain muuta pientä lisäksi aiheen tiimoilta.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala

Talous ja strategia

Talous ja strategia -palvelualueen tietotilinpäätös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

Talouden ja strategian palvelualueella tekoälyä hyödynnetään sekä operatiivisissa järjestelmissä että asiantuntijatyön tukena. Henkilötietojen näkökulmasta tekoälyn käyttö jakautuu kahteen kokonaisuuteen: M365-ympäristön tekoälytoimintoihin ja tuotannossa olevaan Hypergene Portfolios -sovellukseen.

Microsoft 365 -ympäristö (Copilot ja muut AI-toiminnot)

Microsoft 365 -ympäristö sisältää sisäänrakennettuja tekoälytoimintoja, jotka voivat käsitellä henkilötietoja käyttäjän omista aineistoista, kuten Outlook-sähköposteista, kalentereista, Teams-viesteistä, SharePoint- ja OneDrive-tiedostoista sekä käyttäjäprofiileista. Tekoälyn kanssa käydyt keskustelut (Copilot Chat) voivat myös hyödyntää näitä aineistoja käyttäjän käyttöoikeuksien rajoissa.

Tekoäly ei laajenna käyttäjän pääsyoikeuksia, mutta se voi hakea ja jäsentää tietoja huomattavasti nopeammin kuin manuaalinen työ. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa Copilot muodostaa tiedoista yhdistelmiä, jotka antavat yksittäisestä henkilöstä laajemman kokonaiskuvan kuin mitä käyttäjä normaalisti muodostaisi (mosaiikki-vaikutus). Lisäksi tekoäly voi tuottaa virheellisiä tulkintoja tai johtopäätöksiä, jotka voivat vaikuttaa käyttäjän toimintaan, mikä korostaa kriittisen arvioinnin tarvetta.

Tietosuojan näkökulmasta M365-tekoäly käsittelee samoja henkilötietoja ja samoja aineistoja kuin käyttäjä muutenkin. Riskit liittyvät erityisesti tiedon laajamittaiseen yhdistelyyn sekä tekoälyn mahdollisiin virhepäätelmiin, minkä vuoksi käyttäjien osaaminen ja oikea toimintatapa ovat keskeisiä turvallisen käytön varmistamisessa.

Hypergene Portfolios – tuotannossa oleva tekoälyä hyödyntävä järjestelmä

Hypergene Portfolios Kehittämissalkku on palvelualueella tuotannossa oleva järjestelmä, jonka AI-toiminnot käsittelevät projekteihin liittyvien henkilöiden henkilötietoja.

Järjestelmässä käsitellään esimerkiksi:

- projektipäälliköiden ja projektiryhmien jäsenten nimiä
- ohjausryhmien jäsenten tietoja
- rooleja, vastuita ja yhteystietoja
- projektien historiatietoja ja käyttäjien toimia järjestelmässä.

Järjestelmän tekoäly (AI Wizard) voi käyttää näitä tietoja esimerkiksi:

- projektien automaattiseen jäsentämiseen
- koosteiden ja yhteenvetojen muodostamiseen
- projektien välisten yhteyksien ja roolien hahmottamiseen
- projektinhallinnan tukemiseen.

Hypergeneen liittyvät tekoälyriskit – kuten virheelliset yhteenvedot, mosaiikkivaikutus ja mahdolliset tekniset riskit – on arvioitu virallisessa tietosuojan vaikutustenarvioinnissa (DPIA), ja ne ovat osa palvelualueen dokumentoitua riskienhallintaa.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

Valtaosa palvelualueen henkilöstöstä käyttää työssään Microsoft 365 -ohjelmistoja, joiden sisäänrakennetut tekoälytoiminnot voivat käsitellä henkilötietoja käyttäjän omissa sähköposteissa, kalentereissa, Teams-keskusteluissa ja dokumenteissa. Tarkkaa Copilot-lisenssien määrää ei ole käytettävissä, mutta koska henkilötietoja käsitteleviä M365-toimintoja voidaan hyödyntää riippumatta yksittäisestä lisenssistä, niin merkittävä osa palvelualueen henkilöstöstä käyttää tekoälyä henkilötietojen käsittelyyn.

Hypergene Portfolios -sovellusta voivat käyttää kaikki palvelualueen työntekijät, ja järjestelmän tekoälytoiminnot käsittelevät projekteihin liittyvien henkilöiden henkilötietoja. Käytännössä kuitenkin vain osa henkilöstöstä käsittelee Hypergenessä henkilötietoja aktiivisesti (esimerkiksi projektipäälliköt, projektien ylläpitäjät ja salkkuvastaavat), vaikka käyttöoikeus on laaja.

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä on huomioitu vaikutustenarvioinneissa siltä osin kuin tekoälyä hyödynnetään talouden ja strategian palvelualueen prosesseissa.

Hypergene Portfolios -sovelluksen osalta tekoälyn käytön vaikutukset henkilötietojen käsittelyyn on arvioitu Kehittämissalkun vaikutustenarvioinnissa. Kehittämissalkku on talouden ja strategian palvelualueen vastuulla oleva Hypergene Portfolios -sovelluksen salkku, jossa käsitellään pääasiassa ulkoista rahoitusta hakeneita projekteja.

M365-ympäristöstä ei ole tehty erillistä vaikutustenarviointia, vaan kokonaisuudesta on laadittu tekninen arviointi. Tätä teknistä arviointia hyödynnetään palvelualueen omissa vaikutustenarvioinneissa silloin, kun M365:n tekoälytoimintoja käytetään osana henkilötietojen käsittelyä.

4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

Palvelualueella on harkittu tekoälyagenttien käyttöä analysoimaan henkilön tunnistaviin lokitietoihin liittyviä poikkeamia. Laajoihin kielimalleihin perustuvat tekoälyratkaisut poikkeavat perinteisistä sääntöpohjaisista analytiikka- ja valvonta-algoritmeista, ja niihin liittyy riski tuottaa virheellisiä tai perusteettomia päätelmiä (hallusinaatiot). Tällaisen toiminnallisuuden käyttöönotto edellyttäisi todennäköisesti lisämaksullisia tekoälypalveluita, mutta niiden soveltuvuutta ja luotettavuutta lokipoikkeamien automaattiseen tulkintaan on arvioitava huolellisesti, koska tekoälyn tuottamille johtopäätöksille ei voida antaa täyttä varmuutta ilman erillistä validointia.

Webropol-kyselyjärjestelmään liittyvää tekoälyn hyödyntämistä on arvioitu, mutta tekoälyä ei ole otettu käyttöön palvelualueella. Arvioinnit ovat koskeneet:

- Webropolin mahdollisia AI-pohjaisia analytiikkatoimintoja
- vapaan tekstin automaattista käsittelyä
- äänivastausten tekoälypohjaista tulkintaa
- käyttöoikeuksien vaikutuksia henkilötietojen käsittelyyn.

Tällä hetkellä Webropolin tekoälytoimintoja ei hyödynnetä henkilötietojen käsittelyssä, ja mahdollinen käyttöönotto edellyttää erillistä, päivitettyä vaikutustenarviointia.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?

Ennen vuotta 2025 tekoäly oli suurimmalle osalle palvelualueen työntekijöistä varsin uusi aihe eikä aiempaa kokemusta tekoälypohjaisista työkaluista ollut juurikaan kertynyt.

Vuoden 2025 aikana henkilöstö omaksui seuraavia osa-alueita:

- Perustaidot tekoälyn hyödyntämisestä M365:n Copilot-toiminnoissa, kuten tekstin tuottamisessa ja sisällön jäsentämisessä.
- Ymmärrys siitä, miten palvelualueella käytössä olevat järjestelmät sisältävät tekoälytoimintoja, jotka voivat käsitellä henkilötietoja osana analytiikkaa ja automaatiota.
- Kyky tunnistaa tilanteet, joissa tekoälyn käyttö voi edellyttää ennakkoselvityksiä tai vaikutustenarviointien päivittämistä.
- Valmius soveltaa kaupungin ohjeita ja teknisiä arviointoja omassa työssä silloin, kun tekoälyä hyödynnetään osana henkilötietojen käsittelyä.

Syvällinen tekninen tai kehittämispainotteinen tekoälyosaaminen on edelleen rajallista, mutta vuoden 2025 koulutusten myötä henkilöstöllä on hyvät valmiudet käyttää tarjolla olevia tekoälytyökaluja tarkoituksenmukaisesti ja ohjeistusten mukaisesti.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Vuonna 2025 talouden ja strategian palvelualueen henkilöstö osallistui tietohallinnon järjestämiin Copilot-tietoiskuihin, joissa käsiteltiin tekoälyn käyttöä M365-ympäristössä. Tietoiskuissa avattiin Copilot-toimintojen periaatteita, käyttötapoja, rajoitteita sekä henkilötietojen käsittelyyn liittyviä reunaehdoja.

Palvelualue ei järjestänyt omia erillisiä tekoälykoulutuksia, vaan hyödynsi kaupungin yhteisiä koulutuksia ja ohjeistuksia.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Talouden ja strategian palvelualueella tekoälyn käyttö on tällä hetkellä sidoksissa järjestelmiin, joissa tekoälyominaisuudet ovat osa valmiita ratkaisuja. Vuonna 2025 tehdyt selvitykset, arvioinnit ja rajatut kokeilut ovat auttaneet hahmottamaan, millaisissa tilanteissa tekoäly voi tukea analytiikkaa, raportointia ja tietotyötä.

Tulevien vuosien kannalta keskeinen muutos liittyy kaupungin suunnitelmiin hyödyntää Azure-pohjaista tietoaalustaa. Azure-tietoaalustan käyttöönotto voi vaikuttaa merkittävästi siihen, miten palvelualueella voidaan tulevaisuudessa hyödyntää tekoälyä henkilötietojen käsittelyssä. Keskeisiä näkökulmia ovat:

- Laajentuneet analytiikkamahdollisuudet: Azure voi mahdollistaa keskittymää datan käsittelyä ja kehittyneempiä analytiikkaratkaisuja, jolloin

tekoälyä voidaan käyttää esimerkiksi ennakoivaan analytiikkaan ja tiedolla johtamisen tukemiseen.

- Tietosuoja- ja tietoturva-vaatimusten tarkentuminen: Mahdollinen tekoälyn laajempi hyödyntäminen Azure-tietotalustan kautta edellyttää, että vaikutusten-arvioinnit ja tekniset arvioinnit päivitetään vastaamaan uusia prosesseja ja tietovirtoja.
- Käyttöönoton vaiheistus: Azure-ratkaisujen käyttöönotto tulee toteuttaa hallitusti, ja jokaisessa vaiheessa tarvitaan arvio siitä, miten tekoäly käsittelee henkilötietoja ja miten tätä käsittelyä valvotaan.
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen: Uudet tietotalustaratkaisut edellyttävät työntekijöiltä ymmärrystä siitä, missä kohtaa prosesseja tekoälyä käytetään ja miten se vaikuttaa henkilötietojen käsittelyyn.

Azure-tietotalustan eteneminen ja siihen liittyvät käytötapaukset tulevat siten vaikuttamaan palvelualueen tuleviin vaikutustenarviointeihin, prosessikehitykseen ja osaamistarpeisiin.

2) Kameravalvonta

Talouden ja strategian palvelualue ei vastaa kameravalvonnasta.

3) Tietosuojan vaikutustenarviointit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

1 kpl – Strategia-allas (VA aloitettu 28.3.2025).

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

2 kpl – Strategia-allas (VA hyväksytty 25.8.2025) ja Sanomavälityspalvelu (VA hyväksytty 9.12.2025).

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

1 kpl – Kehittämissalkku (VA viimeksi päivitetty 29.9.2025).

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutusten-arviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

- Tehty: 20 (Apollo, Cash management, Maksupäätteet-palvelu (ennen Ceepos), Facta Väestö, FPM-järjestelmä, IMS Process, iScala, Kirstu, Perintäpalvelu, DataCycle360, SAP BW, SAP Concur, SAP ERP, Targetor Pro,

Kehittämissalkku, Tilasto ja tutkimus, SAS 9.4, Webropol, VTJ-kysely, Sanomavälityspalvelu, Strategia-allas).

- Kesken: 0.
- Aloittamatta: 0.

Service Now -järjestelmälistauksessa Talous ja strategia on merkitty joidenkin konserniyhtiöiden järjestelmien omistajaksi. Nämä merkinnät perustuvat palveluluokitukseen, eivät tietosuojan rekisterinpitäjärooliin. Talouden ja strategian palvelualue ei vastaa konserniyhtiöiden henkilötietojen käsittelystä eikä siten tee niihin liittyviä vaikutustenarviointeja. Tällaisia järjestelmiä ovat SAP Concur (Vantti), SAP raportointi ja suunnittelu BW4/HANA (Vantti) sekä SAP henkilöstöhallinto HR konserniyhtiöissä (Vantti, Vivamus Kiinteistöt Oy, VTK Kiinteistöt Oy). Näiden järjestelmien vaikutustenarviointit kuuluvat konserniyhtiöille itselleen.

SAP ERP:n eri ympäristöt, kuten SAP ERP – kehitysympäristö (DEV), SAP ERP – testiympäristö (TEST) sekä näitä vastaavat palvelinympäristöt SAP HOST DEV ja SAP HOST PROD, eivät ole erillisiä henkilötietojen käsittelyjärjestelmiä. Ne ovat teknisiä käyttöympäristöjä, joissa sama SAP ERP -kokonaisuus toimii.

Näihin ympäristöihin ei tehdä omia vaikutustenarviointeja, vaan ne tulee käsitellä osana SAP ERP -järjestelmän vaikutustenarviointia. Arvioinnissa on tärkeää kuvata, käsitelläänkö näissä ympäristöissä henkilötietoja (esimerkiksi tuotantodatan kopioita), millaisia käyttöoikeuksia niissä on ja miten eri ympäristöjen tietoturvaso varmistetaan. Tämä on erityisen tärkeää, jos testissä tai kehityksessä käytetään tuotantodataa tai jos pääsyoikeudet poikkeavat tuotannosta.

Nykyisestä SAP ERP -vaikutustenarvioinnista nämä ympäristöt ja niihin liittyvät riskit puuttuvat, ja ne tulee sisällyttää arviointiin seuraavan päivityksen yhteydessä.

Talouden ja strategian palvelualueella on suunniteltu SAP-järjestelmän uusimista, josta on vuonna 2025 käynnistetty esiselvitysprojekti. Uudistuksella tulee olemaan vaikutuksia henkilötietojen käsittelyyn ja se edellyttää uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä kokonaan uusia vaikutustenarviointeja. Nykyisen SAP-ympäristön vaikutustenarviointit on kuitenkin pidettävä ajan tasalla siihen saakka, kunnes uusi järjestelmä otetaan käyttöön.

Vaikutustenarvioinnin tekeminen ei siis ole kertaluontoinen tehtävä. Arviointi on päivitettävä aina, kun järjestelmään, prosessiin tai henkilötietojen käsittelyyn tulee muutoksia, jotka voivat vaikuttaa rekisteröityjen oikeuksiin tai käsittelyn riskeihin.

Päivitystarpeita syntyy esimerkiksi, kun järjestelmään lisätään uusia toimintoja, integraatioita tai tekoälyratkaisuja, kun käsiteltävät tiedot tai käyttöoikeudet muuttuvat tai kun prosessit uudistuvat.

Vaikka talouden ja strategian palvelualueella ei ole strategia- ja tutkimusyksikköä lukuun ottamatta varsinaisia henkilötietojärjestelmiä, talousjärjestelmissä käsitellään henkilötietoja osana laskutusta, maksuliikennettä ja kirjanpitoa. Näissä tiedot ovat usein selkeitä ja näkyvät esimerkiksi laskuilla, mutta järjestelmien muutoksilla voi silti olla merkittävä vaikutus henkilötietojen oikeellisuuteen, turvallisuuteen ja väärinkäytön riskiin.

Tämän vuoksi vaikutustenarviointien ajantasaisuus on tärkeää myös talousjärjestelmissä. Muutokset voivat vaikuttaa esimerkiksi siihen:

- että maksujen vastaanottajien tiedot käsitellään turvallisesti ja oikeellisesti
- ettei järjestelmämuutosten tai integraatioiden vuoksi synny riskiä maksupetoksille, kuten väärin tilinumeroiden tallentamiselle tai ohjautumiselle
- ettei automaatio tai tekoäly yhdistele tietoja tavalla, joka johtaa virheellisiin johtopäätöksiin tai luo henkilöstä laajemman kokonaiskuvan kuin mihin järjestelmän alkuperäinen käyttötarkoitus perustuu
- että poikkeamat, riskit ja virhetilanteet havaitaan ajoissa ja niiden käsittelyyn voidaan reagoida asianmukaisesti.

Siksi vaikutustenarviointien säännöllinen päivittäminen on tärkeää myös silloin, kun henkilötietojen käsittely on talousjärjestelmissä vähäistä mutta toimintojen luonne – kuten maksaminen, laskutus tai automaattinen tiedonkäsittely – edellyttää erityistä huolellisuutta.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

Palvelualueella on yksi vaikutustenarviointien vetäjä, ja hänen työaikansa on riittänyt vaikutustenarviointien varsinaiseen laatimiseen.

Vaikutustenarviointien etenemisen haasteet eivät kuitenkaan ole liittyneet vetäjän työmäärään, vaan siihen, että vetäjä osallistuu itse vain rajattuun osaan talouden ja strategian palvelualueen prosesseista. Tämän vuoksi vaikutustenarviointeja on hidastanut palvelualueen asiantuntijoiden sekä tietohallinnon henkilöstön käytettävissä oleva työaika, sillä heidän panoksensa on välttämätön käsittelytoimien kuvaamiseen, teknisten ratkaisujen läpikäyntiin ja riskien arviointiin.

Lisäksi se, että vetäjä ei ole aktiivisesti mukana palvelualueen prosesseissa, vaikuttaa myös vaikutustenarviointien ajantasaisuuteen. Prosessien muutoksista ei aina välity tietoa vetäjälle, mikä voi johtaa siihen, että vaikutustenarvioinnin päivittämisen tarve havaitaan viiveellä tai vasta, kun palvelualueen asiantuntijat tai tietohallinto sen erikseen tuovat esille.

Vetäjän resursointi on siten ollut riittävä, mutta vaikutustenarviointien kokonais-aikatauluihin ja päivitysten oikea-aikaisuuteen vaikuttaa merkittävästi muun henkilöstön mahdollisuus osallistua vaikutustenarviointien toteuttamiseen ja prosessimuutosten seurantaan.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

Vuonna 2025 talouden ja strategian palvelualueella oli yksi vaikutustenarviointien vetäjä. Vetäjän työaika on riittänyt vaikutustenarviointien laatimiseen ja uusien arviointien läpiviemiseen, ja tämän osalta vetäjän määrä on ollut palvelualueen tarpeisiin nähden riittävä.

Sen sijaan tehtyjen vaikutustenarviointien päivitystarpeiden seuraaminen ei ole kaikilta osin toteutunut käytettävissä olevan työajan puitteissa. Koska vetäjä ei ole mukana kaikissa palvelualueen prosesseissa, prosessi- ja järjestelmämuutoksista ei aina välity tietoa oikea-aikaisesti. Tämä on aiheuttanut sen, että päivitystarpeita on jouduttu tunnistamaan viiveellä, vaikka vetäjän varsinainen arviointityö on edennyt suunnitellusti.

Vetäjien määrä on siis riittävä niiltä osin, kun kyse on arviointien laatimisesta, mutta päivitystarpeiden jatkuva seuranta edellyttäisi joko lisää työaikaa tai parempia toimintatapoja prosessimuutosten ilmoittamiseen.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Jatkossa olisi hyödyllistä vahvistaa palvelualueen sisäisiä käytäntöjä sen varmistamiseksi, että prosessimuutoksista, uusista hankinnoista ja järjestelmäpäivityksistä välittyy tieto vaikutustenarviointien vetäjälle oikea-aikaisesti. Lisäksi palvelualue seuraa Azure-tietoalustan käyttöönoton etenemistä, sillä se voi tulevina vuosina lisätä arviointitarpeita erityisesti analytiikkaa ja dataintegraatioita koskevissa käsittelytoimissa.

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

Koko kaupungin yhteisten tietosuojakoulutusten määrä on pääosin riittävä perustason osaamisen ylläpitämiseen. Koulutukset tarjoavat hyvän yleiskuvan tietosuoja-velvoitteista ja ajankohtaisista aiheista, ja ne tukevat henkilöstön valmiuksia käsitellä henkilötietoja oikein arjen työtilanteissa. Toisaalta palvelualueen näkökulmasta osa koulutuksista on melko yleisluonteisia, mikä ei aina riitä kattamaan taloushallinnon, analytiikan tai tietojärjestelmien erityiskysymyksiä.

Lisäksi Eduhouse-palvelu täydentää kaupungin koulutustarjontaa tarjoamalla laajan valikoiman syventäviä ja ajantasaisia tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksia, joita henkilöstö voi hyödyntää omatoimisesti osaamisensa kehittämiseen. Eduhousen sisältö vahvistaa kaupungin kokonaisuutta erityisesti silloin, kun tarvitaan peruskoulutuksia laajempaa näkökulmaa.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

Eritystä lisätarvetta ei ole havaittu yleisten koulutusten osalta. Kaupungin pakolliset koulutukset (Tietosuoja 1, Tietosuoja 2, Tietoturva 1) kattavat perustason hyvin. Kaupungilla on myös vapaaehtoisia tietosuojakoulutuksia.

Tekoälyn hyödyntämiseen liittyvä tietosuoja ei ole vielä kattavasti mukana kaupungin nykyisissä peruskoulutuksissa. Tekoälyratkaisujen yleistyessä erityisesti datan käsittelyssä, analytiikassa ja prosessien automatisoinnissa tarvitaan koulutusta, joka käsittelee AI-järjestelmien vaikutuksia henkilötietojen suojaan, riskienhallintaan ja käsittelyn lainmukaisuuteen.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

Palvelualue ei ole järjestänyt erillisiä omaa henkilöstöä varten suunnattuja tietosuoja-koulutuksia vuoden 2025 aikana. Tietosuojateemoja on kuitenkin käsitelty osana muita koulutus- ja infotilaisuuksia sekä järjestelmäkohtaisten kehittämishankkeiden yhteydessä.

4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

Omat tilaisuudet ovat sisältäneet tietosuojaan liittyviä osuuksia erityisesti silloin, kun on käsitelty uusia datavirtoja ja integraatioita, joilla voi olla vaikutusta henkilötietojen käsittelyyn.

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

Palvelualueen näkökulmasta keskitetyn data-alustan tietosuoja on tällä hetkellä tärkein lisäkoulutusta vaativa kokonaisuus.

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

- Koulutusten tulisi tarjota konkreettisia case-esimerkkejä talous- ja analytiikka-prosesseista, ei pelkästään yleisiä periaatteita.
- Olisi hyödyllistä luoda prosessinomistajille suunnattu lyhyt "muutos-indikaattorikoulutus", joka auttaa tunnistamaan tilanteet, joissa tietosuoja-vaikutuksia on arvioitava.
- Tietosuoja-aiheita voisi sisällyttää säännöllisiin kehityspäiviin ja järjestelmä-koulutuksiin, jotta ne kytkeytyvät luontevasti osaksi arkea.
- Tekoälyn yleistyessä tarvitaan jatkuvaa koulutusta AI-riskeistä, teknisistä suojatoimista ja käytön reunaehdoista.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Tietosuojaosaamisen ylläpito edellyttää sekä yhteisiä kaupunkitasoisia koulutus-ratkaisuja että palvelualuekohtaisia täsmennyskoulutuksia. Lisäksi vaikutusten-arviointien ajantasaisuuden varmistaminen edellyttää, että prosessimuutoksista ja järjestelmäuudistuksista viestitään tietosuojasta vastaaville henkilöille järjestelmäl-lisesti. Koska vaikutustenarviointien vetäjä ei ole mukana kaikissa prosesseissa, koulutuksilla on tärkeä rooli siinä, että prosessien omistajat tunnistavat oman vastuunsa ja osaavat tuoda muutokset oikea-aikaisesti esille.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Vuonna 2025 talouden ja strategian palvelualueen henkilötietojen käsittely oli kokonaisuutena hallittua, ja vaikutustenarvioinnit, prosessien dokumentointi sekä tekninen suojaus olivat pääosin ajan tasalla. Tekoälyn yleistyminen M365-ympäristössä lisäsi tarvittavan ohjeistuksen ja osaamisen tarvetta, mutta käytössä olevat ratkaisut perustuivat selkeisiin käyttöoikeuksiin eikä tekoäly laajentanut tietojen näkyvyyttä.

Strategia- ja tutkimusyksikön tietopalvelutiimillä oli edelleen haasteita tiedon-hallintalain mukaisen lokituksen toteuttamisessa kaikissa henkilötietoja sisältävissä järjestelmissä. Lokitietojen säännöllinen saatavuus ei vakiintunut, ja manuaalinen poikkeamien analysointi kuormitti esihenkilöitä, koska automatisoituja tukityökaluja ei ollut käytettävissä. Lisäksi palvelualueella tunnistettiin tarve varmistaa, ettei henkilö-tunnuksia sisältäviä tietoja säilytetä analytiikka- ja tilastojärjestelmissä ilman asianmukaista pseudonymisointia.

Kaupungin tietotalustan laajentaminen analytiikan ja datan jakelun alustaksi toi esiin uusia tietosuojakysymyksiä, kuten henkilötunnusaineistojen riittävät suojaukset, datan rakenteistamisen tarpeet sekä käyttöoikeuksien hallinnan kehittämisen. Datan rakenteistamisen tavoitteena on mahdollistaa tiedon luotettava yhdistely ja automaattinen hyödyntäminen kaupungin raportointi- ja analytiikkaprosesseissa, mikä edellyttää tarkkaa ja suunnitelmallista henkilötietojen käsittelyn valvontaa.

Vaikutustenarvioinnit etenivät suunnitellusti, mutta päivitystarpeiden tunnistaminen oli ajoittain haasteellista, koska vetäjä ei ole mukana kaikissa palvelualueen prosesseissa. SAP-järjestelmän suunnitteilla oleva uudistus edellyttää jatkossa uusia vaikutustenarviointeja – samalla nykyisten arviointien päivittäminen on edelleen välttämätöntä, koska järjestelmää käytetään aktiivisesti tuotannossa.

Koulutusten osalta peruskoulutukset olivat riittäviä. Tekoälyyn ja data-alustaan liittyvä tietosuoja nousi selkeäksi osaamisalueeksi, jossa lisäkoulutusta tarvitaan. Kokonaisuutena palvelualueella oli toimivat tietosuojakäytännöt, ja vuoden 2025 työ loi vahvan pohjan tuleville kehitysvaiheille erityisesti tekoälyn, tiedolla johtamisen ja SAP-uudistuksen osalta.

Elinvoimapalvelut

Tietotilinpäätös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

- Palvelualueella on käytössä sähköisen uutiskirjeen palvelu Liana Mailerilta. Palvelu hyödyntää tekoälyä seuraavasti:
 - Sisäänrakennettu AI: käyttötarkoitus sisällöntuotanto (sävyllinen) teksti, kuvat, käännökset ja videokuva.
 - AI:lla ei ole pääsyä tilaajaluetteloihin, eikä se käytä Vantaan kaupungin syöttämiä sisältöjä kielimallin kouluttamiseen.
 - Kaikki tiedot pysyvät myös EU-alueella eikä kolmansilla osapuolilla ole pääsyä Vantaan kaupungin dataan.
 - AI ei personoi; uutiskirjeen tilaaja valitsee kiinnostuksen kohteita ja sillä perusteella saa suosituksia. AI:n voi myös kytkeä pois päältä.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

- Palvelualueen 50 henkilöstä arviolta 5 henkilöä.

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

- Tekoälyn käyttö on huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa.

4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

- Ei ole suunnitelmia.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?

- Palvelualueen henkilöstöllä arvioidaan kaupunkitasoisesti olevan keskimääräistä parempi tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

- Palvelualue on järjestänyt omia sisäisiä tietoiskuja tekoälyn käytöstä.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- -

2) Kameravalvonta

Elinvoimapalveluilla ei ole omia kameravalvontalaitteita käytössä.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

- Vuonna 2025 aloitettiin 2 vaikutustenarviointia.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

- Päätökseen saatiin 1 vaikutustenarviointi (sähköisen uutiskirjeen palvelu Liana Mailer).

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

- Päivitettiin 1 kpl (kaupunkitasoinen CRM).

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

- 1 on tehty, 1 on kesken ja 1 päivitettävänä (valmistuu keväällä 2026).
- Aloittamattomia vaikutustenarviointeja on noin 10, joista suurin osa vaatii vain vaikutustenarvioinnin alkukartoituksen.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

- Ei ole.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

- 1 vetäjä, ei ole riittävä tarpeeseen nähden.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- -

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

- Kyllä.
2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?
 - Kevyemmät tietoisuuskurssit esim. tekoälyn käyttöön liittyen.
 3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?
 - Ei ole järjestetty.
 4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?
 - -
 5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöiduille koulutuksille olisi eniten tarvetta?
 - Elinvoimapalveluilla olisi tarvetta käytännönläheisille koulutuksille, esimerkiksi tietosuojatapahtumissa.
 6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.
 - Edellä mainitun esimerkin kaltaiset käytännönläheiset koulutukset.
 7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.
 - -

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Palvelualueen informointiasiakirjan päivitys aloitettiin vuonna 2025 ja se valmistui kielikäännöksineen (englanti ja ruotsi) helmikuussa 2026.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut

Tietotilinpäättös 2025 / Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen tietotilinpäättös

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

Tykossa on ollut pilottikäytössä vieraskielisten asiakkaiden palveluiden sujuvaksi toteuttamiseksi tekoälyominaisuuden sisältävä tulkkauspalvelu AI-TULKA, josta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi ennen käyttöönottoa. Koska tulkkauksessa on kyse vuorovaikutustilanteesta, jossa henkilö on lähtökohtaisesti mahdollista tunnistaa sen perusteella, mitä hän on tekoälytulkkauksessa sanonut, niin kyse olisi myös henkilötietojen käsittelystä.

Muilla osin Tykon palvelualueella ei ole tehty päätöksiä (annettu lupaa) tekoälyn käyttämiseen henkilötietojen käsittelyyn, vaan olemme odottaneet kaupungin tietosuojapolitiikka-asiakirjassa mainittuja yleisiä tekoälyperiaatteita täsmentäviä linjauksia.

Mm. Tykon Microsoft Teamsin videoneuvottelun käyttöä koskevassa ohjeistuksessa on kielletty keskustelun eli chatin käyttö, koska Teamsissa on tekoälyavustaja käytössä, jota ei voi kytkeä pois päältä.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

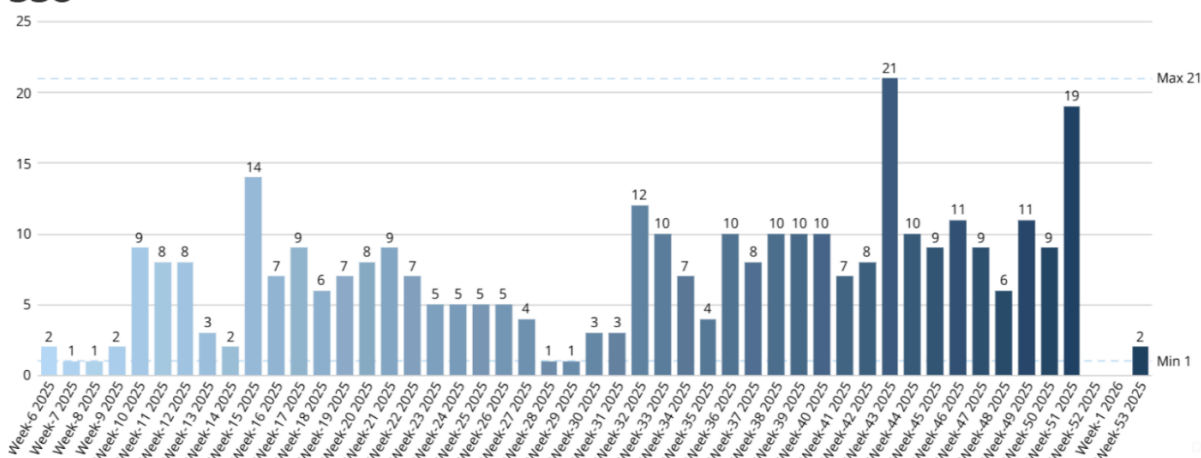
AI-Tulka (pilotti) on ollut käytössä palvelualueen asiakastyötä tekevälle henkilöstölle käyttöperusteisesti, ei lisenssiperusteisesti. Liitteessä 1 käyttäjätietoraportti, josta näkyy viikkotasoisesti käyttäjämäärät vuodelta 2025.

Liite 1.

Käyttömäärien kehitys

Kappaleittain @

338 Delivered

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

Tyko on tehnyt 18.12.2024 vaikutustenarvioinnin koskien TULKA-AI tekoäly-ominaisuutta. Lisäksi Teams-videoneuvottelun käyttöönottoa koskeva arvioinnissa *keskustelutoiminnon* käyttäminen huomioitiin riskeissä eikä siinä (chat) saa käsitellä henkilötietoja.

4. Onko suunnitelmia tekoällyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

Tyko on odottanut kaupungin tietosuojapolitiikka-asiakirjassa mainittuja yleisiä tekoäly-periaatteita täsmentäviä linjauksia.

Kuitenkin Tykossa on myös käynnistetty toimenpiteet tekoällyn käyttöä koskien omien täsmentävien periaatteiden määrittelymiseksi. Niiden on tarkoitus valmistua syksyllä 2026 ja ne hyväksytetään erikseen hallinnollisesti.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoällyn käytöstä?

TULKA-AI:n (pilotti) käyttö on lähtökohtaisesti mahdollista koko palvelualueen henkilöstölle, jotka sitä tarvitsevat kohdatessaan vieraskielisiä asiakkaita, mutta käytännössä käyttäjiä on suppeampi joukko (kts. liite) ja heidät on perehdytetty tulkkauspalvelun käyttöön.

Copilot-peruslisenssi on käytössä koko palvelualueen henkilöstöllä ja laajempia lisenssejä on käytössä 27 kappaletta. Copilotista järjestetään tietoiskuja ja Eduhousen kautta on mahdollista opiskella tekoälystä. Tykon henkilöstölle on esitelty kaupungin

tietosuojapolitiikka-asiakirjan kirjaukset tekoälystä. Lisäksi henkilöstölle on kerrottu, että tekoälyä henkilötietojen käsittelyyn ei voi ottaa käyttöön ilman tietosuoja-vaikutustenarvioinnin hyväksymisprosessia.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Eduhousen koulutukset ovat työntekijöiden käytössä ja lisäksi Tykon henkilöstölle on esitelty kaupungin tietosuojapolitiikka-asiakirjan kirjaukset tekoälystä. Lisäksi henkilöstölle on kerrottu, että tekoälyä henkilötietojen käsittelyyn ei voi ottaa käyttöön ilman tietosuoja-vaikutustenarvioinnin hyväksymisprosessia.

Lisäksi TULKA-AI:n (pilotti) oma perehdytys (edeltänyt vaikutustenarviointi) ja Copilotin käyttäjien tietoisuus.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Tykon palvelualue katsoo, että kaupungin tekoälypolitiikkojen ja linjausten tulee muodostaa koherentti kokonaisuus (yleisestä → yksityiseen). Vaikka eri toimialoilla / palvelualueilla on omat sovellettavat erityislainsäädäntönsä, ovat peruskysymykset tekoälyn hyödyntämisestä henkilötietojen käsittelyyn kuitenkin samat.

Tykon osalta voidaan todeta eräänä erityispiirteenä mm. se, että työvoimaviranomaisen/kotoutumisviranomaisen tulee sovittaa mahdolliset tulevaisuuden tekoälyratkaisut myös siihen, miten työvoimahallinnon ja kotoutumisen valtakunnalliset järjestelmät (esim. Työmarkkinatori/asiakkuudenhallinta) toimivat, ja varmistaa, että rekisterinpitäjävelvoitteet (informointi, turvallisuus, DPIA jne.) hoidetaan vastuunjaon mukaisesti.

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?

Kyllä on, Vernissakadun sekä Lummetien asiakastilojen ja Vantaa-infojen valvontakamerat tallentavat asiakkaita ja he ovat kuvista tunnistettavissa.

2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä taho toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?

Tykon osalta on. Kaupunkiympäristön toimiala on rekisterinpitäjä Tykon tiloissa olevista kameroista, ja Tykon kameralistaus on päivitetty kesällä 2025 tietosuoja-vaikutustenarviointiin, jonka apulaiskaupunginjohtaja on hyväksynyt.

Tyko on kuitenkin itse rekisterinpitäjä Vantaa-infojen kassakaappihuoneen (rahankäsittely) kameravalvonnasta. Kassakaappihuoneeseen ei ole asiakkailta pääsyä.

3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?

Kaupungin turvallisuustiimi voisi olla perustelluin taho toimimaan rekisterinpitäjänä, koska turvallisuustiimin tehtäväkuva liittyy turvallisuuteen, jota kameroilla edistetään, ja he tekevät mm. yhteistyötä poliisin kanssa.

4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?

Vantaa-infojen taustatilojen kameroista on tehty oma vaikutustenarviointi Tykossa, muut Tykon kamerat on listattu ja päivitetty kaupunkitasoiseen vaikutustenarviointiin ja listaukseen, jossa rekisterinpitäjä on kaupunkiympäristön toimiala.

5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?

Kameravalvonnasta kertovia tarroja on jokaisen kerroksen ovissa, ulko-ovissa sekä kerroksissa, ei jokaisen kameran kohdalla erikseen.

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Vernissakadun ja Lummetien toimitiloissa ja toiminnoissa tulee muutoksia vuonna 2026 remontin yhteydessä, joten listaukset kameroista sekä niiden sijoituspaikat ja tarroitus menevät uusiksi syksyllä 2026.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

22 vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

14 vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025.

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

3 vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025.

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

Nykymuodossaan TYKOn organisaatio aloitti toimintansa vuoden 2025 alussa (TE 2024 -uudistus), joten kaikkiaan 25 vaikutustenarviointia on tehty, 7 on kesken ja vaikutustenarviointien päivityskierros on aloittamatta. Päivityskierros käynnistetään vuonna 2026.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

Vaikutustenarviointien tekemisen resurssi on palvelualueella pieni. Vaikutustenarviointien laadukas tekeminen edellyttää mahdollisuutta syventyä kunnolla asiaan ja käyttää prosessiin tarpeeksi työaikaa.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

Vaikutustenarviointien vetämiseen on resursoitu 1 erityisasiantuntija ja Tykon juristi, joka perehdytti alkuvuodesta 2025 erityisasiantuntijan ko. tehtäviin. Molemmilla henkilöillä tietosuoja ja vaikutustenarvioinnit ovat vain yksi osa-alue laajasta työnkuvasta.

Palvelualueella on kuitenkin myös muuta osaamista/kyvykkyyttä tietosuojan vaikutustenarviointien tekemiseen. Palveluhallinnan tiimistä suunnittelupäällikkö ja hänen alaisensa ovat olleet toteuttamassa vaikutustenarviointeja, lisäksi työllisyyspalveluiden kokenut suunnittelija on osallistunut vaikutustenarviointien toteuttamiseen, samoin kuntalaispalveluiden asiakkuusvastaava (esihenkilö) sekä Tykon tiedolla johtamisen data-asiantuntijat.

Vastuu vaikutustenarviointien läpiviennistä ei ole jäänyt siten yksin erityissuunnittelijalle ja juristille.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Tietosuojan vaikutustenarviointien tekeminen on tärkeä osa palvelualueen toimintaa, joka edellyttää siihen osallistuvilta henkilöiltä erityisosaamista. Lisäksi kysymykset mahdollisuudesta hyödyntää tekoälyä henkilötietojen käsittelyssä on tuonut uuden merkittävän ulottuvuuden riskiarviointeihin.

Tykon palvelualueelle on muodostunut omaa DPIA-erityisosaamista, mutta vaikutustenarviointeja joudutaan edelleen tekemään pienellä resursoinnilla ja osana niiden toteuttajien laajempaa työnkuvaa. Tekoälykysymykset edellyttäisivät mahdollisuutta käyttää enemmän työaikaa tietosuojasuunnitteluun liittyviin kysymyksiin.

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

Kaupunkitasoiset koulutukset 1–9 ja 1–3 ovat kattava paketti. Lisäksi Eduhousen tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksilla henkilöstö voi syventää omaa tietämystä.

Yhteistä tietosuojakoulutusta kaivataan tekoälystä.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

Tekoäly henkilötietojen käsittelyssä. Lisäksi tulee varmistaa, että kaikki käyvät vähintään kerran kahdessa vuodessa (mieluiten vuosittain) ko. koulutukset (asioiden kertaaminen/osaamisen päivittäminen). Suorittamisvelvollisuutta painotettiin Tykon palvelualueen tietosuoja koskevassa ratkaisuklinikassa 27.2.2026.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

15.8.2025 pidetty ratkaisuklinikka.

17.10.2025 pidetty ratkaisuklinikka.

5.12.2025 pidetty ratkaisuklinikka.

27.2.2026 pidetty ratkaisuklinikka.

4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

15.8.2025 tietoturvaloukkauksia ja 17.10.2025 henkilötietojen tarkistuspyyntöä, uhka-ilmoituksen vastaanottamista puhelimitse sekä työttömyysturvan väärinkäytös-epäilyjen ilmoituslomaketta. 5.12.2025 ACE-järjestelmän kautta käsiteltyjen puheluiden käyttöönotto ja ohjeistus. Lisäksi 27.2.2026 pidetty ratkaisuklinikka koski yleisemmin tietosuoja-asioita, jossa käsiteltiin mm. rekisterinpitäjän velvollisuuksia kuten vaikutustenarviointien laatimista, rekisteröityjen oikeuksien toteuttamista, tietojen luovuttamista rekisteristä (GDPR, julkisuuslaki), esiteltiin henkilöstölle kaupungin tietosuojapolitiikka-asiakirjan sisältö ja velvollisuudet sekä myös EU:n AI Actin (asetus (EU) 2024/1689) ja GDPR:n keskeisiä asioita.

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

Tekoälykoulutukset.

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

Kaupunkitasoiset tekoälykoulutukset olisi hyvä saada Osumaan mahdollisimman pian.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Ei muita kommentteja.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Vuonna 2025 astui voimaan TE-2024 uudistus ja siihen liittyvät uudet lait. Uudistuksen myötä työvoimaviranomaisen asiakaskunta laajeni, lakisääteiset tehtävät lisääntyivät ja henkilöstön määrä kasvoi merkittävästi. Lisäksi A-TMT-järjestelmään tuli neljäs käyttöönotto, joka uudisti järjestelmän toimintaa. Näillä kaikilla seikoilla on ollut merkitystä henkilötietojen käsittelylle.

Analysoitaessa Tykon vuoden 2025 tietoturvaloukkausilmoituksia, korostuu niissä selkeästi A-TMT-asiakastietojärjestelmän toiminnalliset heikkoudet sekä henkilöstön kiire (asiakasmäärien kasvu) ja kiireen aiheuttama useiden asioiden samanaikainen tekeminen ("multitaskaus") asiakaspalvelussa. Tämä näkyy virhekirjauksina toisen asiakkaan (rekisteröity) tietoihin, eikä ongelma ole ratkaistavissa yksin tietosuojakoulutuksien avulla, joissa korostetaan huolellisuutta kirjausten tekemisessä. Asia tuodaan Tyko-joryn tietoon ja siihen kiinnitetään huomioita vuoden 2026 aikana. Todettakoon, että KEHA-keskus vastaa lakisääteisenä yhteisrekisterinpitäjänä A-TMT-järjestelmästä, sen tietoturvasta ja järjestelmän kehittämisestä.

Kuntademokratia

Kuntademokratia: Tietotilinpäätös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?
 - Ei.
2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?
 - Palvelualueen henkilöstöstä 13 käytössään Copilot, lisäksi kielenkääntäjillä (6 työntekijää) käytössään tekoälyavusteinen käännösohjelma. Näitä ei kuitenkaan käytetä henkilötietojen käsittelyyn.
3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
 - -
4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?
 - Ei ole.
5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?
 - Eri yksiköiden vastauksista selviää, että osaamisen taso on vaihteleva aina alkeista edistyneeseen käyttöön. Tietoisuutta on pyritty kasvattamaan mm. palvelualueen kehittämispäivän teemana. Kaupungin käyttöön lanseerattava tekoälyn käyttöopas tullaan käsittelemään yksikkö-/tiimikokouksissa.
6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?
 - Tietoisuutta on pyritty kasvattamaan mm. palvelualueen kehittämispäivän teemana. Kaupungin käyttöön lanseerattava tekoälyn käyttöopas tullaan käsittelemään yksikkö-/tiimikokouksissa.

Lisäksi yksiköt ovat kommentoineet seuraavasti:

- Tiedonhallinta: Ei ole pidetty koulutuksia pelkästään yksikölle, mutta kaupunkitasoisin koulutuksiin saa osallistua.

- Hallintopalvelut: Kaupungin yhteisesti järjestämiin on voinut osallistua; lisäksi on ollut ainakin yksi assistenteille suoraan osoitettu.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- Tiedonhallinta: Tiedonhallintayksikössä käytetään robotiikkaa rekisteröinnin apuna, ja olemme kiinnostuneita automatisaation lisäämisestä myös tekoälyavusteisesti.

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?

- Kaupungintalon valvontakamerat ovat Kuntademokratian vastuulla. Kameroiden kuva on Vantin vartijoiden käytössä.

2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä tahon toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?

- Ei ole. Valvontakameroista meneillään kartoitus, minkä valmistuttua määritellään keskitetty hallintamalli.

3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?

- Kaupunkiturvallisuus: Kameravalvonnan omistajuus ja rekisterinpito voidaan keskittää kuntademokratian palvelualueelle, kaupunkiturvallisuustiimille.

4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?

- Kaupunkiturvallisuus: Kameravalvonnan kokonaisuudesta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi kaupunkiympäristön toimialalla. Yksittäisistä kameroista tai kiinteistöistä ei ole tehty erikseen.

5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?

- Kaupunkiturvallisuus: Kaupunkiturvallisuuden käsityksen mukaan kyllä.

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- Kaupunkiturvallisuus: Kameravalvonnan nykytilan selvitys on käynnistynyt Vantin toimesta. Sen jälkeen pystymme paremmin arvioimaan kamera-valvontaan liittyviä päivitys- ja kehitystarpeita sekä omistajuus- ja rekisterinpitoasioita.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

Aloitettuja 2025: 2 kpl.

- Asta-asianhallintajärjestelmän vaikutustenarvioinnin (v. 2019) päivitys
- Riskisalkku.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

Hyväksytyt ja allekirjoitetut: 5 kpl.

- Sammio sähköinen arkisto
- Asta-asianhallintajärjestelmän vaikutustenarvioinnin päivitys
- Asko-asianhallintajärjestelmä, hankevaikutustenarviointi
- Luottamusrekisterijärjestelmä, hankevaikutustenarviointi
- Qbrick-videopalvelu (yhdessä Viestinnän kanssa).

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

- 1 kpl: Asta-asianhallintajärjestelmän vaikutustenarviointi, jonka ensimmäinen versio oli vuodelta 2019. Päivitys oli niin laaja, että se oli käytännössä uusi vaikutustenarviointi.

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

- Tehty 15 kpl.
- Kesken 4 kpl (Vaalit, Luottamushenkilöprosessi, Kirjaamon yhteydenottojen käsittely, ja Riskisalkku).
- Aloittamatta: 16 kpl. Näistä ei ole tehty alkukartoitusta, joten voi olla että todellinen määrä on hieman pienempi mikäli todetaan, että varsinaista vaikutustenarviointia ei ole tarpeen tehdä.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

- Ei.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

- Kuntademokratian palvelualueella on yksi nimetty vaikutustenarviointien vetäjä; lisäksi tiedonhallinta on vuosina 2024-2025 vetänyt kahta vaikutustenarviointia varsin itsenäisesti, ja nimetty vetäjä on toiminut lähinnä konsulttina.
- Palvelualueella on edelleen ns. korjausvelkaa eli iso määrä tekemättömiä vaikutustenarviointeja henkilötietoja sisältävistä prosesseista, jotka ovat olleet jo pitkään käynnissä. Nämä tulisi saada tehtyä mahdollisimman ripeällä tahdilla, mikä ei ole mahdollista nykyresursseilla.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- -

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

- Verkkokoulutuksien määrään ollaan palvelualueella ja yksiköissä tyytyväisiä, vaikkakin muistutetaan, että ”kertaus olisi varmasti opintojen äiti”.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

- Palvelualueella nähdään, että olisi tarvetta eri tasoisille koulutuskokonaisuuksille – yleisempiä linkitettynä laajempaan kokonaisuuteen sekä syventäviä paljon henkilötietojen kanssa työskenteleville tai vaikutustenarviointeihin osallistuville.
- Palvelualueen johtoryhmä linjasi helmikuussa 2026, että palvelualueella edellytetään pakollisten tietosuojakoulutusten kertaamista kahden vuoden välein.

Lisäksi kommentteja yksiköistä:

- Tiedonhallinta: Tarvetta olisi omille koulutuksille, jotka on kohdistettu kaupungin työntekijöille ja joissa voi myös kysellä.
- Hallintopalvelut: Tarvittaisiin matalan kynnyksen koulutuksia, jotka olisi suunnattu hallinnon työntekijöille.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

- Palvelualueella ei pääsääntöisesti ole järjestetty kohdennettuja koulutuksia. Lakiasiat ja päätösvalmistelu -yksikössä on koulutettu työntekijöitä/luottamushenkilöitä kaupungin päätösten käsittelyyn, ja tässä yhteydessä on käsitelty myös henkilötietoasiaa.

4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

- Kts. edellinen vastaus.

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

- Tiedonhallinta: Tarvittaisiin kaupunkitasoita koulutusta aiheesta tietosuoja vs. julkisuusperiaate, eli tietojen käyttö viranomaisen tehtävän hoidossa ja arkistointitarkoituksessa. Välillä tietosuojaa vaalitaan jopa liikaa ja unohdetaan, että myös henkilötietoja pitää voida käsitellä työtehtävissä ja että henkilötietojakin sisältäviä asiakirjoja tulee arkistoida, jotta ne ovat käytettävissä tutkimuksen tarpeisiin.
- Hallintopalvelut: Assistentit käsittelevät paljon henkilötietoja eri alustoilla. Lisäkoulutusta tarvittaisiin tietoisuuden kasvattamiseen ja herättämiseen siitä, mikä on tietosuojan näkökulmasta sallittua ja mikä ei.

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

- Hallintopalvelut: Tehokkainta lienee läsnäkoulutus kohdistetulle yleisölle (esim. hallinnon tehtävät).

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- Tiedonhallinta: Koulutukset voisivat olla pakollisia. Tiedonhallintayksikössä on velvoitettu kirjaaajat käymään verkkokoulutukset joka toinen vuosi.
- Palvelualueen johtoryhmä on nyt 02/2026 linjannut, että palvelualueella edellytetään pakollisten tietosuojakoulutusten kertaamista kahden vuoden välein.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

- Tiedonhallinta: Asianhallinnalla voidaan lisätä myös henkilötietojen käsittelyn turvallisuutta. Asianhallintajärjestelmät kuten Asta ovat tietoturvallisia järjestelmiä, joissa metatiedot ohjaavat tietojen käsittelyä ja tiedot hävitetään niille asetetun säilytysajan päätyttyä. Järjestelmässä tietoihin pääsyä hallinnoidaan käyttöoikeuksien kautta. Kun tallennat asiakirjat Astaan ja teet sinne julkisuudesta kertovat merkinnät, sinun ei tarvitse enää huolehtia ko. asiakirjojen tietoturvasta.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen selvitys vuodelta 2025 kaupungin tietotilinpäätökseen

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?
 - Ei.
2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?
 - 0.
3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
 - N/A
4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?
 - -
5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?
 - Tekoäly on meillä vasta kokeiluvaiheessa, osa tarkastajista hallitsee sen käyttöä jo jonkin verran, osa kaipaisi selkeästi lisäkoulutusta.
6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?
 - Ei.
7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.
 - -

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?
 - Ei.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

- 0
2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?
 - 0
 3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?
 - 0
 4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?
 - Tehty 1, kesken 0, aloittamatta 0.
 5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?
 - On
 6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?
 - 0, ei arvioitavia järjestelmiä, joten oli riittävä.
 7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.
 - -

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?
 - Jatkuva koulutus on tarpeellinen.
2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?
 - -
3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?
 - -
4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?
 - -

5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

- -

6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

- Olisi hyvä, jos koulutusten suorittamisesta tulisi sähköpostiin ilmoitus sen suorittamiseksi (joka sisältäisi tiedon mistä koulutus löytyy), ja jos ei ole muistanut suorittaa, niin tulisi muistutus.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

- -

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

- -

Viestintä

Tietotilinpäätös 2025 viestintä

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

Viestinnässä ja markkinoinnissa tekoälyä käytetään osana sisältöjen ja mainosten tuotantoa. Henkilötietoja voi esiintyä sisällöissä (esim. nimi, titteli), tiedot ovat julkisia. Visuaalisen viestinnän tiimin jäsenet hyödyntävät tekoälyä lähinnä visuaalisten materiaalien työstössä ja tekstintuottamisessa.

Lähes kaikilla viestinnän työntekijöillä on käytössään tietohallinnon hankkimat Copilot-lisenssit sekä muita AI-ominaisuuksia sisältäviä työkaluja. Useimmat viestinnän omistamat järjestelmät sisältävät sisäänrakennetun tekoälyteknologian. Viestinnässä on huomioitu tekoäly tietosuojan vaikutustenarvioinneissa jo ICT-hankintojen valmistelusta lähtien.

Viestinnällä ei ole suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn.

Viestinnällä on linjaukset tekoälyyn liittyen ja työntekijöitä kannustetaan tekoälyn eettiseen ja turvalliseen käyttöön. Viestinnän yhteiset tekoälyn linjaukset on käsitelty koko yksikön kanssa. Työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä on hyvä.

Viestinnässä koulutetaan henkilöstöä ja jaetaan tietoa. Viestintä on järjestänyt omia koulutuksia liittyen työskentelyohjelmien käyttöön sekä osallistunut tietohallinnon järjestämiin Copilot-koulutuksiin. Tekoälyyn liittyvää koulutusta on järjestetty osana jatkuvia palveluita sekä uusien järjestelmien käyttöönoton yhteydessä. Lisäksi viestinnässä on käyty omaehtoisia koulutuksia tiimin, työnkuvan ja kiinnostuksen mukaan; esim. tekoälyn käyttöön liittyen ViSu-tiimille on järjestetty koulutuksia erityisesti visuaalisten työohjelmien AI-ominaisuuksista.

Toimialan/palvelualueen muut kommentit:

Olisi hyvä, jos uudistuksiin reagoitaisiin ennakoivasti kaupunkitasoisesti (esim. tekoälypolitiikka ja käyttöopas), ei palvelualue edellä.

2) Kameravalvonta

Kameravalvonta ei koske viestintää, eikä toimialalla ole siihen liittyviä vastuuta tai rooleja. Viestinnällä ei ole omaa kameravalvontaa.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Viestinnässä aloitettiin kuusi uutta vaikutustenarviointia vuonna 2025. Päätökseen saatiin viisi arviointia. Päivitysversioita vaikutustenarvioinneista viestinnässä tehtiin kuusi kappaletta. Neljä aikaisemmin aloitettua vaikutustenarviointia on kesken. Tiedossa ei ole, että vaikutustenarviointeja olisi aloittamatta.

Palvelualueella on ollut riittävästi resursseja vaikutustenarviointien tekemiseen, mutta arviointeja tehdään oman työn ohella. Palvelualueen tietosuojavastuuhenkilö fasilitoi arviointeja. Vaikutustenarviointeja täydennettiin vuonna 2025 yhdessä palvelusta / prosessista vastaavan henkilön kanssa (merkitty hallintatiedostossa vaikutustenarvioinnin vetäjäksi) sekä viestintä sai apua tietosuojasuunnittelijalta haastavammissa yksityiskohdissa. Määrä oli riittävä.

Toimialan/palvelualueen muut kommentit:

Viestinnässä vaikutustenarviointeja tehdään pienellä joukolla ja osa arviointien osa-alueista vaatii syväosaamista, jota viestinnällä ei ole (tietosuojaan vaikutustenarvioinnit ei kuulu esim. rekrytoitaessa osaamisvaatimuksiin). Arviointien tekemistä ja päivittämistä vaikeuttaa myös palveluntarjoajien (esim. Google, Meta, Microsoft) puutteellinen läpinäkyvyys.

Kehitysehdotuksina Kojeen viestintä esittää arviointien keskittämistä, se yhdenmukaistaisi kaupunkitasoisesti prosessin. Keskitetty malli mahdollistaisi tiiviimmän yhteistyön toimialojen välillä sekä mahdollisuuden kehittää aihetta ja kaupunkitasoisia linjauksia selkeämmiksi.

Arviointien ja dokumentaation tuominen samaan, yhteiseen järjestelmään auttaisi, tällöin kaikki arvioinnit olisivat yhteisesti nähtävissä ja hyödynnettävissä ilman päällekkäistä työtä. Järjestelmässä dokumentaatioiden ajantasaisuutta olisi myös helpompi pitää yllä.

Lisäksi säännöllinen keskitetty tietosuoja- ja tietoturvakoulutus parantaisi osaamista laajemmin ja tukisi uusia työntekijöitä.

4) Tietosuojakoulutukset

Koko kaupungin tarjoamien koulutusten määrä on ollut riittävä. Nykyisten koulutusten päivitys on hyvä katsoa kaupunkitasoisesti tarpeen mukaan (esim. uudet lait, säädökset jne.). Lakimuutoksista olisi hyvä saada koulutusta ennakoivasti. Esim. tekoälyyn liittyvät lait ja miten se esim. vaikuttaa työskentelyyn ja käytössä oleviin tai hankittaviin järjestelmiin.

Viestinnässä ei järjestetty erillisiä tietosuojakoulutuksia vuonna 2025. Osana jatkuvien palveluiden järjestelmien käyttökoulutuksia on kerrottu Vantaan yleisistä tietosuojaperiaatteista.

Vuonna 2025 Kojen viestinnässä on tehty koulutussuunnitelma (koko viestinnän henkilöstölle sisältäen toimialat) johon on liitetty kaupungin pakolliset tietosuoja-koulutukset sekä tekoälyn vastuullinen ja turvallinen käyttö. Koulutussuunnitelma toteutetaan vuonna 2026.

Kehitysehdotukset:

Tulevaisuudessa koulutuksia voisi kehittää tiimien tarpeisiin kohdennetummiksi (perustuen ydintehtäviin ja aiheisiin joita ko. tiimi työssään käsittelee) sekä järjestää läsnäkoulutuksia uusille työntekijöille.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Hankintojen osalta tietosuojadokumentaatiota olisi hyvä tarkastella, että vaatiiko nykyiset ohjeistukset kumppaneille päivittämistä.

Henkilöstöpalvelut

Tietotilinpäättös 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

Henkilöstöpalveluiden vastaukset on koottu palvelualueen esihenkilöiltä.

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?

Esihenkilöiltä saatujen tietojen mukaan henkilöstöpalveluissa on 13 henkilöllä Copilot-lisenssi, joka mahdollistaa samojen sähköpostien ja tiedostojen käsittelyn tekoälyn avulla, mihin lisenssin omistaja itsekin pääsee.

Lisenssillä on mahdollista käsitellä henkilötietoja esim. Excel-tiedostossa tai vaikkapa etsiä Copilotin avulla jonkun henkilön lähettämää sähköpostia tai Teams-keskustelua tai kysyä Copilotilta, kenen kanssa olen käynyt keskustelua viimeisen 6 kuukauden aikana aiheesta X.

Saatujen vastausten perusteella henkilötietojen käsittely Copilotin lisenssin avulla on kuitenkin vähäistä ja satunnaista.

Henkilötiedot eivät siirry prosessissa Copilotille, vaan se on ainoastaan saanut lisenssin myötä käyttöoikeudet käyttäjänsä tietoihin.

2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?

Saatujen vastausten perusteella Copilot-lisenssi on 13 henkilöllä 88:sta henkilöstöpalveluiden työntekijästä, mutta vain muutama on saatujen tietojen mukaan käyttänyt lisenssiä henkilötietojen käsittelyyn.

3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?

Ei ole. Tekoäly ei ole käytössä systemaattisesti missään tietyssä prosessissa vaan Copilotin käyttö on yksittäisiin tehtäviin liittyvää.

4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?

Tekoälyn hyödyntäminen myös henkilötietojen käsittelyssä nousee aina välillä esille, mutta varsinaisia suunnitelmia asian edistämiseksi ei ole.

5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?

Asiaa ei ole kartoitettu työntekijäkohtaisesti ja hajonta henkilöstöpalveluiden tiimien ja työntekijöiden välillä on suuri.

Ne, joilla on Copilot-lisenssi, ovat käyneet Vantaan kaupungin tarjoamat Copilot-koulutukset sekä osallistuneet Pilvitoimiston järjestämiin Copilot-infoihin.

Osa tiimeistä kertoo henkilöstön osallistuneen mm. Eduhousen tekoälykoulutuksiin. Joissain tiimeissä tiimiläiset jakavat aktiivisesti tekoälyyn liittyviä huomioita ja kysymyksiä tiimipalavereissa ja osalla tiimeistä ei ole vastausten mukaan minkäänlaista tietoisuutta ja osaamista tekoälyn käytöstä.

6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?

Vantaan kaupunki on järjestänyt koulutuksia Copilotin käytöstä, ja lisenssin omaaville on Pilvitoimisto järjestänyt lukuisia tietoisuuksia syksyn 2025 aikana.

Eduhousessa on paljon koulutuksia tekoälyyn liittyen, ja esim. rekrytointitiimi on saanut koulutusta kumppaniensa kautta.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Yhdestä tiimistä oli noussut toive henkilöstöpalveluiden periaatteille tekoälyn käytössä.

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?

Henkilöstöpalveluiden toimitiloissa Kielotie 14:ssä on Vantaan kaupungin vastuulla oleva kameravalvonta, mutta se ei ole henkilöstöpalveluiden käytössä. Valvontakameramateriaalia pääsee käsittelemään vartija omalla työpisteellään.

2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä tahon toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?

Kielotie 14 kameravalvonnan rekisterinpitäjänä toimii Vantaan kaupunki / Tilahallinta.

3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?

Emme osaa ottaa kantaa.

4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?

Saamamme tiedon mukaan vaikutustenarviointi on tehty 2022.

5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?

Ei kameroiden kohdalla, mutta kerrosten sisääntulo-ovien kohdalla on tarrat, joissa lukee 'Tallentava kameravalvonta'. Saamani tiedon mukaan rekisteriseloste on pyydettyessä nähtävillä vartijan kopissa 2. kerroksessa.

Lisäksi asiasta on informoitu Kielotie 14 pelastussuunnitelmassa seuraavasti: *"Kameravalvonnan tarkoituksena on omaisuuden ja asukkaiden turvallisuuden suojaaminen sekä ilkeiden ennalta ehkäisy. Kiinteistön on otettava huomioon rikoslain ja henkilötietolainsäädännön edellytykset. Kameravalvonnan tulee olla perusteltua. Kameravalvonnasta sekä siitä, onko se tallentava, tiedotetaan kiinteistössä näkyvästi. Tiedot tietojen käsittelystä ja luovuttamisesta löytyvät kameravalvonnan rekisteriselosteesta."*

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Ensimmäisen kerroksen toimitiloissa kameroita on myös työskentely- ja taukotiloissa, ja tämä on herättänyt keskustelua, vaikkakin on tiedossa, että ne sijaitsevat ulko-ovien läheisyydessä ja että niillä turvataan omaisuutta. Jos kamerat ovat nyt päällä myös työaikana, voisiko ajatella, että jatkossa eivät olisi päällä esim. klo 8-16.

3) Tietosuojan vaikutustenarviointit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?

Viisi.

2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?

Yksi.

3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?

Kolmea (yhden päivitys edelleen kesken).

4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

Kaiken kaikkiaan 25, joista viisi on kesken. Yksi tunnistettu vaikutustenarviointi on aloittamatta.

Vaikutustenarviointeja on tehty lähinnä järjestelmänäkökulmasta. Henkilöstöpalveluissa on varmasti henkilötietojen käsittelyyn liittyviä prosesseja, jotka eivät

sisälly olemassa oleviin tai työn alla oleviin vaikutustenarviointeihin. Näiden osalta kartoitustarve on tunnistettu, mutta kartoitusta ei ole aloitettu.

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?

Henkilöstöpalveluilla on yksi nimetty vetäjä marraskuusta 2025 lähtien. Hän pystyy kyllä vetämään kaikki uudet järjestelmähankinnoista tunnistetut vaikutustenarvioinnit, mutta arviointiin osallistuvien muiden henkilöiden työtilanne saattaa viivästyttää arvioinnin valmistumista.

Vetäjä myös pystyisi vetämään olemassa olevien vaikutustenarviointien päivitystarpeiden kartoitukset parin vuoden välein, mutta käytännössä prosessinomistajan ja arvioitavan kokonaisuuden asiantuntijan resurssipuute johtaa siihen, että tarkastuksia ei aina tehdä.

Muiden kuin järjestelmälähtöisten vaikutustenarviointien kartoitukseen ei ole ollut resurssia.

6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?

Yksi vetäjä marraskuusta 2025 lähtien.

Elokuun 2025 selvityksessä on vastattu näin:

Riippuu siitä, mitä muita tehtäviä vetäjillä on, mutta arvioisimme, että kaksi-kolme vetäjää pysyisi jakamaan uusien arviointien vetämisen, vanhojen päivittämisen ja kokonaistilanteen seurannan.

Riippuu vaikutustenarvioinnin kohteena olevasta asiasta/prosessista, kuinka laajaa asiantuntemusta laatiminen vaatii. Tämän vuoksi arvioinnit työllistävät laajasti vetäjien lisäksi prosessia tuntevia asiantuntijoita.

7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

-

4) Tietosuojakoulutukset

Henkilöstöpalveluiden vastaukset on koottu palvelualueen esihenkilöiltä.

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?

Kaupunkitasoiset koulutukset koetaan riittäviksi. Eduhousen kautta on myös saatavilla tietosuojaan liittyviä koulutuksia, ja lisäksi on mahdollista osallistua ulkoisiin koulutuksiin. Virkun sivuilta löytyy hyvin tietosuojaan liittyviä ohjeista.

2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?

Ei nouse varsinaisesti tarvetta uusille koulutuksille, mutta koulutusten tulisi olla jatkuvia eli kertaus esim. kerran vuodessa.

3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?

HR:n omat koulutukset, mutta ne olivat edellisen kerran vuoden 2024 puolella, mutta niiden materiaali on käytettävissä kertaukseen ja uusien henkilöiden perehdytykseen omalla palvelualueella.

Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?

Vuoden 2024 koulutukset (3 kpl) koskivat seuraavia aiheita:

- Henkilötietojen käsittely henkilöstöpalveluissa
- HR-prosessien ja järjestelmien informointiasiakirjat, selosteet käsittelytoiminnasta sekä vaikutustenarvioinnit
- Vantaan kaupungin tietosuoja- ja tietoturvaohjeistus intrassa.

4. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?

Koko kaupungin esihenkilöille tulisi saada jatkuvaa koulutusta ja heidän tietosuojan tiedon tasoa olisi hyvä arvioida jatkuvasti. HR:ssä on huomattu, että taso on hyvin vaihtelevaa.

5. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.

Eduhousen hyödyntäminen entistä enemmän. HR:stä tuli ehdotus, että olisi järkevää, jos Vantaan tietosuojavastaavat katsoisivat, mitkä koulutukset olisivat sellaisia Eduhousessa, jotka kannattaisi vantaalaisten katsoa/suorittaa. Lisäksi ehdotettiin pakollista kertauskoulutusta kerran vuodessa kaikille, mutta erillinen toteutus esihenkilöille ja erillinen työntekijöille. Pitää läpäistä testi ja se tulisi toimittaa omalle esihenkilölle.

6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

Tietosuojaan liittyen, vaikutustenarviointien tekemiseen nimetyille vastuuhenkilöille voisi olla omaa koulutusta tai verkostomaista työskentelyä, joka välittyisi sitä kautta yksikölle/tiimeihin.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Sähköisen allekirjoituksen prosessi

Työsopimukset ja viranhoitomääräykset allekirjoitetaan sähköisesti Hr-järjestelmän ulkopuolella Vantaan kaupungin yhteisessä sähköisen allekirjoituksen palvelussa (X-sign).

Sähköisen allekirjoituksen prosessi aiheutti vuoden 2025 aikana tietosuojaan liittyviä ongelmia.

Ensin kesän X-sign versiopäivityksessä palveluntoimittajan virheen takia työntäjän edustajan henkilötunnus näkyi hetkellisesti työntekijälle.

Lokakuussa Hertan lomakemuutosten yhteydessä Järjestelmätoimittajan alihankkijan virheen takia allekirjoituskutsun liitteeksi päätyi väärin henkilöiden sopimuksia.

Molemmat virheet havaittiin kohta syntymisen jälkeen ja korjattiin pikaisesti, mutta aiheuttivat tietoturvaloukkaukset sekä mainehaittaa henkilöstöpalveluille.

Yhtenä isona ongelmana on, että sähköisen allekirjoituksen prosessia ei pystytäkään testaamaan kattavasti testiympäristössä. Tämän takia henkilöstöpalveluissa on tehty toimintatapamuutos niin, että kaikki sähköisen allekirjoitusprosessiin vaikuttavat muutokset testataan tuotannossa, vaikkakin se tarkoittaa sitä, että Hertan lomakkeet ja/tai niiden siirtyminen ajastetusti allekirjoituspalveluun joudutaan sulkemaan siksi ajaksi pois asiakkaiden käytöstä.

Positiivisena asiana voidaan todeta, että Hertan käyttöönotosta lähtien olleet ongelmat saatiin Sarastian toimesta vihdoinkin korjattua. Lokakuussa poistettiin toiminnallisuus, jossa työntäjän edustajan oli pakko laittaa sähköisen allekirjoitusprosessin takia oma henkilötunnuksensa allekirjoitusvaiheessa Hertan lomakkeelle ja muistaa sitten poistaa se allekirjoituksen jälkeen.

Joulukuussa Sarastia myös kuittasi, että kaikilta vanhoilta lomakkeilta, joissa hyväksyjän henkilötunnus oli vielä ollut, oli tieto poistettu ohjelmallisesti. HR:ssä varmistettiin asia raporttipöiminnalla.

Kesän 2025 laaja tietopyyntö

Kesällä tuli koko kaupunkia koskeva tietopyyntö, jossa pyydettiin tietoa siitä, miten Vantaan kaupunki käsittelee työntekijöiden henkilötietoja.

Henkilöstöpalveluista vastattiin tähän omalta osaltaan niistä prosesseista ja järjestelmistä, jotka ovat palvelualueemme vastuulla. Vastaukseen liitettiin kaikki palvelualueen ylläpitämät informointiasiakirjat, selosteet käsittelytoiminnoista sekä kaikki hyväksytyt vaikutustenarvioinnit.

Kerätessä materiaaleja huomattiin, että vaikutustenarvioinnit saattavat sisältää salassa pidettävää tietoa esim. tietovuokaavioissa, sanallisessa kuvauksessa tai järjestelmätoimittajalta saaduissa tiedoissa, esim. palvelinten sijaintikaupunki tai muita liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Niinpä kaikki vaikutustenarvioinnit käytiin läpi ennen lähettämistä ja salassa pidettävä tieto poistettiin.

Jatkossa henkilöstöpalvelut siirtävät vaikutustenarviointeja tehdessä ennen sen hyväksyntää kaiken salassa pidettävän tiedon erilliseen liitteeseen, jotta Astassa julkisiksi luokitellut Excelit sisältävät varmasti vain julkista tietoa.

Henkilöstöpalveluiden työntekijöistä keräämän henkilötiedon hyödyntäminen

Aina aika ajoin nousee esille se, miten muut toimialat ja palvelualueet voivat hyödyntää henkilöstöpalveluiden työntekijöistä keräämäänsä tietoa omissa järjestelmissään ja prosesseissaan. Asiaa on selkiytetty vuoden 2025 aikana.

Informointiasiakirjassa 'Henkilötietojen käsittely palvelussuhteen aloituksessa ja sen aikana' on kerrottu rekisteröidylle, että hänestä kerätään palvelussuhteeseen liittyen henkilötietoja rekistereihin, joita käytetään henkilöstöpalveluiden **palvelualueen vastuulla olevien** keskitetyn työnantaja-, henkilöstö- ja palkanlaskentapalveluiden sekä henkilöstön kehittämispalveluiden **työnantajalle kuuluvien tehtävien hoitoa varten**.

Henkilöstöpalvelut vastaa näiden, sen vastuulla olevien, käsittelytoimien vaikutustenarvioinneista.

Samaisessa informointiasiakirjassa kerrotaan tietojen luovuttamisesta rekisteröidylle, että työnantajana toimivan Vantaan kaupungin sisällä henkilötietoja luovutetaan keskitettyyn käyttäjähallintaan, osana budjetointia olevaan henkilöstömenosuunnitteluun, matka- ja kululaskujen hallintajärjestelmään, peruskoulun henkilöstön osalta DigiOne-järjestelmään, musiikkiopiston ja kuvataidekoulun osalta

Eepokseen sekä työsopimuksen että viranhoitomääräyksen osalta erilliseen sähköiseen allekirjoituksen palveluun.

Kaupungin sisällä tietojen luovutuksesta ei tehdä päätöstä, mutta asiasta on sovittava aina henkilöstöpalveluiden kanssa. Tiedot saa käyttöönsä henkilöstöpalveluiden suostumuksella, kunhan **tietojen käyttäjä** on tehnyt käsittelytoiminnastaan hyväksytyn vaikutustenarvioinnin ja henkilöstöpalvelut lisää tiedon tietojen luovuttamisesta informointiasiakirjaansa.

Se, että vaikutustenarvioinnin näissä tapauksissa tekee muu taho kuin henkilöstöpalvelut, perustuu siihen, että **tietojen käyttötarkoitus muuttuu luovutuksen yhteydessä siitä, mihin ne on alun perin rekisteröidyltä kerätty.**

Konsernipalvelut

Tietohallinto

Tietotilinpäätös 2025

1. Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

Tietohallinnon omissa toiminnoissa henkilötietoja ei käsitellä tekoälyn avulla. Microsoft 365 (M365) -ympäristössä on käytössä Microsoftin Copilot -tekoälytyökalu, joka näkee ko. ympäristössä käsitellyt henkilötiedot.

2. Kameravalvonta

Tietohallinnossa ei ole käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja.

3. Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuonna 2025 ei vaikutustenarviointeja.

4. Tietosuojakoulutukset

Tietohallinto ei ole järjestänyt omia erillisiä tietosuojakoulutuksia.

5. Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Tietohallinto on näköalapaikalla suhteessa toimialojen (henkilö-)tietojen käsittelyyn. Toimialat ottavat henkilötietojen käsittelyssä tietosuojaanäkökulmat huomioon ja esimerkiksi vaikutustenarviointeja tehdään laajasti ja niissä käytetään Tietohallinnon asiantuntijoita apuna.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

TIETOTILINPÄÄTÖS 2025

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla työntekijöiden/henkilöstön on mahdollista käyttää työssään apuna tekoälyä. Toimialalle kuuluvat palvelualueet (liikuntapalvelut, kulttuuri- ja kirjastopalvelut, nuoriso- ja yhteisöpalvelut sekä elinikäisen oppimisen palvelut) ovat ilmoittaneet, että henkilötietoja ei käsitellä tekoälyn avulla. Selvityksen mukaan on kuitenkin mahdollista, että joitain henkilötietoja sisältäviä tiedostoja yksittäistapauksissa on käsitelty tekoälyn avulla. Tähän ei kuitenkaan ole ohjeistettu, mutta mainitaan, että tämä on mahdollista. Pääosin työntekijät eivät käytä tekoälyä työssään, mutta palvelualueet ilmoittavat, että varsinaisia tekoälylisenssejä työntekijöille/henkilöstölle on hankittu arvion mukaan n. 2–10 kpl palvelualueetta kohden. Kyseiset henkilöt käyttävät tekoälyä työssään suhteellisen omatoimisesti esimerkiksi omien tiivistelmien tai muistiinpanojen luomiseen. Hallinnon tehtäviä tai muuta päätöksentekoa ei tehdä tekoälyn avulla, vaan käyttö kohdistuu työntekijän omiin tarpeisiin työtehtävien tukemisessa. Järjestelmät eivät tällä hetkellä hyödynnä tekoälyä eikä tekoäly ole käytössä henkilötietorekistereissä.

Joillain työntekijöillä on käytössä siis Copilot (lisenssiversio). Työntekijöiden tekoälyn käyttöä ei varsinaisesti seurata, mutta saatujen tietojen mukaan henkilöt, jotka ovat saaneet tekoälylisenssin, ovat osallistuneet kaupungin koulutuksiin liittyen tekoälyn käyttöön. Tarkistetun tiedon mukaan osallistumisprosentti on n. 75 %. Copilot-lisenssin käyttöön saaneita henkilöitä on ohjeistettu osallistumaan kaupungin järjestämiin koulutuksiin, ja yhteiset palvelut on seurannut asiaa. Tämän selvityksen perusteella voi olla tarpeen koota tarkemmat tiedot tekoälyn käytöstä, ja tulemme myös järjestämään lisäkoulutuksia toimialamme sisällä. Esimerkiksi tekoälyn käyttö Teams-kokouksessa on lisääntynyt. Näissä tilanteissa tekoälyn käyttöön päätyy henkilötietoja.

Tekoälyn käyttöä ei ole tällä hetkellä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneilla, koska tekoälyä ei käytetä toimialan palveluissa eikä sen avulla käsitellä henkilötietoja, pois lukien yllä mainittu yksittäistapausten mahdollisuus. On kuitenkin syytä kartoittaa tilannetta tarkemmin, jotta asiasta varmistutaan. Erityisesti edellä mainitut tilanteet kokouskäytännöistä.

Palvelualueilta yleisenä viestinä kerrottiin, että tekoälylisenssejä toivotaan lisää, mutta samalla vahva toive koulutuksista, jotta varmistutaan tekoälyn oikeanlaisesta käytöstä. Toimialan yhteiset palvelut lähtevät suunnittelemaan ja toteuttamaan toimialakohtaista tarkempaa koulutusta näiden toiveiden pohjalta.

Tietoisuus tekoälystä koetaan vaihtelevaksi riippuen eri palveluista ja henkilöstöstä/ henkilöistä. Tulevaisuudessa tekoälyä suunnitellaan käytettäväksi laajemmin myös joissain palveluissa. Esimerkkeinä mainitaan tilanvarausjärjestelmä sekä avustukset, mutta konkreettisia suunnitelmia ei vielä ole tehty. Tekoäly pyritään huomioimaan myös tulevissa järjestelmähankinnoissa. Muina kommentteina palvelualueilta nousi vahvasti koulutustarpeet ja epätietoisuus tekoälystä ylipäättään.

2) Kameravalvonta

Toimialalla on käytössä useita valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja. Vantin vastuulla olevien kameravalvontojen osalta tietosuojan vaikutustenarviointi on oletettavasti tehty ja kokonaisuudesta vastaa Vantti. Palvelualueiden vastausten perusteella ei ole selvää, mikä taho toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä, sillä valvontakameroita on erilaisia. Asiaa vaikeuttaa se, että vastuu kameroista on hajautettua, eikä yhteistä dokumentaatiota esimerkiksi kameroiden sijainnista löydy. Yhdellä palvelualueella on kuitenkin olemassa lista kaikista palvelualueelle kuuluvista kameroista.

Suurin osa kameroista valvoo yleistä turvallisuutta, ja kamerat ovat osa kiinteistön turvallisuutta. Yksittäisiä valvontakameroita on kuitenkin muutamia, joissa rekisterinpitäjäyys kuuluisi selkeämmin toimialalle. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi uimahallien allaskamerat ja omatoimikirjaston kameravalvonta. Tietosuojan vaikutustenarviointi on tehty kameravalvonnan osalta ainoastaan koskien omatoimikirjastoa, muuten tietosuojan vaikutustenarvioinnit ovat joko tekemättä tai muuten selvittämättä, tai kameroista vastaa Vantti tai jokin muu taho, kuten kiinteistön omistaja. Kamera-valvonnan osalta toivotaan kaupunkitasoisesti selkeämpää linjausta ja vastuunjako.

Suurimmaksi osaksi kameravalvonnasta löytyy asianmukaiset kyltit, mutta joidenkin palvelualueiden vastauksesta selvisi, että jonkin kameran kohdalla asia on epäselvä tai asiasta ei ole tietoa. Kaikki palvelualueet katsovat, että luontevimmin kaupungin turvallisuustiimi olisi oikea taho toimimaan päävastuussa valvontakameroista. Toiveena olisi jonkin tason koordinaatio asiasta turvallisuustiimistä, esimerkiksi listaukset kameroiden sijainneista sekä tarkemmat tiedot niiden ylläpitäjätahosta. Näin kokonaiskuva pysyisi yhdellä taholla, ja toimiala voisi lähteä tämän perusteella tekemään puuttuvia tietosuojan vaikutustenarviointeja.

Osa kameroista on erittäin vanhentunutta, joten siitäkin syystä kokonaisvaltaisempi koordinaatio olisi tarpeen. Uusien kameroiden hankinnat vaatisivat myös kaupunkitasoisempaa koordinaatiota. Tämän lisäksi vielä mainitaan, että toimitiloissa (esimerkiksi nuorisotilat), joissa työskentelee asiakkaiden lisäksi kaupungin työntekijöitä, ei ole käyty asianmukaista lain vaatimaa menettelyä työntekijöiden kanssa. Tämä asia on otettu alustavasti selvitykseen, vaikka asiassa toivottaisiinkin kaupunkitasoista toimintaohjetta. Kaupungissa oletettavasti löytyy useampia tiloja, joissa kamerat kuvaavat myös työntekijöitä. Asia koskee työntekijöiden henkilötietojen käsittelyä, mutta henkilöstöpalvelut katsovat, että asia kuuluu toimialalle.

3) Tietosuojaan vaikutustenarvioinnit

Vuoden 2025 aikana aloitettiin 10 kpl uusia tietosuojaan vaikutustenarviointeja. Päätökseen saatiin 14 kpl (13 kpl uusia, myös vuonna 2024 aloitettuja, sekä ainakin yksi päivitys). Kokonaisvaltaisia päivityksiä ei voitu tehdä, mutta palvelualueet ovat olleet aktiivisia asian suhteen eli yksittäisiin tietosuojaan vaikutustenarviointeihin on tehty joitain pieniä päivityksiä, mikäli henkilötietojen käsittely on laajentunut tai muuttunut yksittäisissä palveluissa.

Vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025 on ollut edellisvuosia vastaavalla tavalla haastava. Keskenäisiä vaikutustenarviointeja oli vuoden lopussa 8 kpl ja aloittamatta n. 53 kappaletta. Kaikkien järjestelmien jatkumisesta ei ole varmuutta, mutta määrä on suhteellisen tarkka ja sen on todettu kasvavan jatkuvasti. Kuitenkin toimiala on palkannut vuoden 2025 aikana yhden resurssin eli yksi henkilö on vastannut tietosuojaan vaikutustenarvioinneista ja tehnyt osan vuodesta päätoimisesti siihen liittyviä tehtäviä. Loppuvuonna 2025 vaikutustenarviointeihin pystyttiin varaamaan vain noin puolet työajasta eli ½ osa henkilötyövuotta ja haastava tilanne jatkui.

Arviolta yhdellä tai kahdella täysipäiväisellä henkilöresurssilla saataisiin pidettyä tilanne ajan tasalla tulevaisuudessa, mutta nyt, kun tekemättömiä on monta, tilannetta ei saada ajan tasalle ja jonot kasvavat. Resurssit eivät siis riitä täyttämään lain vaatimuksia, vaikka tilanne onkin ollut parempi kuin vuonna 2024. Tilannetta on jatkuvasti parannettu ja asiaa pyritään ratkaisemaan.

Tekemättömistä vaikutustenarvioinneista seuraa useampia ongelmia, joita on jo jouduttu ratkomaan ja sen vuoksi tekemään lisätyötä. Koska vaikutustenarviointeja jää tekemättä, se usein tarkoittaa, että tietojen poistoajat eivät ole lain mukaisia, rekisteröityä ei informoida henkilötietojen käsittelystä missään, ja lokitietoja ei ole,

joka puolestaan voi pahimmillaan tarkoittaa, että tietojen mahdolliset väärinkäytökset eivät jää kiinni tai niitä ei valvota, ja tietovuotojen tai muiden mahdollisten riskien todennäköisyydet kasvavat.

Tekemättömät vaikutustenarvioinnit tarkoittavat siis kuluja, kun esimerkiksi järjestelmätöimittajien kanssa täytyy käydä vielä jälkikäteen neuvotteluja kustannuksista liittyen esimerkiksi siihen, että tietojen poistoajat eivät olekaan olleet kunnossa tai lokitiedot puuttuvat, ja näiden vuoksi järjestelmiin täytyy tehdä yksittäisiä muutoksia. Ihannetilanteessa tietosuojaan vaikutustenarviointiprosessi olisi vahvasti mukana jo kilpailutusvaiheessa, jotta ylimääräisiä kustannuksia jälkikäteen tehtävistä muutoksista ei syntyisi. Yleisenä huomiona toimiala toivoo lisää kaupunkitasoista panostusta tietosuoja-asioihin.

4) Tietosuojakoulutukset

Yleisesti palvelualueet kokevat, että kaupungin tietosuojakoulutukset ovat riittäviä, mutta mahdollista laajempaa lisäkoulutusta ei koeta haittana. Toiveena pakollisten koulutusten osalta on kuitenkin jokin nykyistä näkyvämpi heräte asiasta, jos uusilla työntekijöillä on jokin pakollinen koulutus käymättä. Epätietoisuutta on myös siitä, että tuleeko koulutukset uusia tietyin väliajoin. Tästä toivottiin nykyistä selkeämpää ohjeistusta tai järjestelmän automaattisia muistutuksia asiasta. Mikään palvelualue tai yhteiset palvelut eivät ole järjestäneet tietosuojasta koulutusta vuoden 2025 aikana. Palvelualueet toivoivat ainakin tekoälyyn liittyvää koulutusta, mutta myös muu koulutus on tervetullutta.

Nykyisiin koulutuksiin ollaan pääosin tyytyväisiä, mutta ohjeistukset voisivat olla nykyistä selkeämmät tai helpommin löydettävissä. Esihenkilöt eivät aina seuraa, onko pakolliset koulutukset käyty, joten järjestelmä voisi entistä paremmin tukea seurantaa ja lähettää erilaisia raportteja asiasta.

5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Joiltakin palvelualueilta tuli seuraavia nostoja.

Uusia tilanvaraus- ja ilmoittautumisjärjestelmiä suunniteltaessa tulisi olla oikeasuhtaiset tunnistautumistavat. Sähköiset tunnistautumiset voivat joidenkin palveluiden osalta nostaa osallistumiskynnystä. Jos vaaditaan vahvaa tunnistautumista tiettyihin tapahtumiin tai palveluihin osallistumisessa, niin tietosuoja- ja tietoturva vaatimukset tulee olla kunnossa nykyistä paremmin. Nykyisin tilanne on se, että tietosuojaan vaikutustenarvioinnit jäävät käytännössä kokonaan tekemättä, joten

järjestelmien tietosuojasta ei pahimmassa tapauksessa ole tietoaakaan, tai tiedetään vain se, mitä on saatu ja osattu vaatia kilpailutus- tai ostovaiheessa. Tämä koetaan huolena.

WhatsApp-sovelluksen käyttökielto on koettu haastavaksi tai ristiriitaiseksi. Toimiala on tehnyt joitain poikkeuspäätöksiä jatkaa kyseisen sovelluksen käyttöä ja niistä on tehty asianmukaiset tietosuojan vaikutustenarvioinnit sekä viranhaltijapäätökset. Tämä on koettu epäyhdenmukaiseksi ja asia koetaan ristiriitaisena. Asiassa toivotaankin siis vahvempia perusteluita ja entistä vahvempaa kaupunkitasoista linjaa. Asian perusluonne ymmärretään täysin ja kielto on perusteltu asianmukaisesti, mutta haasteelliseksi on koettu tilanteet, joissa työliittymä on hankittu esimerkiksi yksikön käyttöön, eikä se ole kenenkään luonnollisen henkilön tai yksittäisen työntekijän nimissä. Kiteytettynä yleisenä toiveena olisi vielä kerran asian ottaminen esille kaupunkitasoisesti, jotta asiasta ei ole ristiriitainen olo. Jotkut tilanteet sallitaan ja joissain kielto on tiukka.

Yleisenä toiveena on edellä mainitun tavoin kaupunkitasoista nykyistä isompaa panostusta tietosuoja-asioihin sekä etukäteistä varautumista mahdollisesti tulevaisuudessa kunnille määrättäviin seuraamusmaksuihin. Toimialan työntekijät itsekkin kokevat huolta, kun tietosuoja-asiat eivät ole kunnossa.

Tietotilinpäätöksen liitteet

Liite 1: vuoden 2025 tietotilinpäätöksen rakenne

Vuoden 2025 tietotilinpäätöksessä keskitytään seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

1) Tekoälyn käyttö henkilötietojen käsittelyssä

1. Käsitelläänkö toimialalla/palvelualueella henkilötietoja missään muodossa tekoälyn avulla?
2. Kuinka suuri osa henkilöstöstä käyttää tekoälyä työtehtävissään, joihin kuuluu henkilötietojen käsittelyä?
3. Mikäli tekoälyä käytetään henkilötietojen käsittelyssä, onko tämä huomioitu tietosuojan vaikutustenarvioinneissa?
4. Onko suunnitelmia tekoälyn käyttöönotosta henkilötietojen käsittelyyn ja jos on, niin minkälaiseen käyttöön?
5. Minkälainen on työntekijöiden tietoisuus ja osaaminen tekoälyn käytöstä?
6. Onko tekoälyn käytöstä pidetty koulutuksia?
7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

2) Kameravalvonta

1. Onko toimialalla/palvelualueella käytössä sellaisia valvontakameroita, joissa käsitellään henkilötietoja?
2. Onko rekisterinpito kameroiden osalta selvää eli mikä taho toimii kaupungissa rekisterinpitäjänä?
3. Jos kameravalvonta keskitettäisiin jatkossa yhdelle taholle kaupungissa, minkä tahon katsoisitte sopivan kaupungissa parhaiten rekisterinpitäjäksi? Jokin toimiala, palvelualue tai kaupungin turvallisuustiimi?
4. Onko kaikista kameroista tehty vaikutustenarviointi?
5. Onko kameravalvonnasta informoivat kyltit kameroiden kohdalla?
6. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

3) Tietosuojan vaikutustenarvioinnit

1. Kuinka monta uutta vaikutustenarviointia aloitettiin vuonna 2025?
2. Kuinka monta vaikutustenarviointia saatiin päätökseen vuonna 2025?
3. Kuinka montaa vaikutustenarviointia päivitettiin vuonna 2025?
4. Mikä on vaikutustenarviointien tilanne vuonna 2025? Kuinka monta vaikutustenarviointia on kaiken kaikkiaan tehty, kuinka monta on kesken ja kuinka monta on aloittamatta?

5. Onko toimialalla/palvelualueella resursoitu riittävästi vaikutustenarviointien tekemiseen?
6. Kuinka monta vaikutustenarviointien vetäjää oli vuonna 2025 ja oliko määrä riittävä tarpeeseen nähden?
7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

4) Tietosuojakoulutukset

1. Onko koko kaupunkia koskevien tietosuojakoulutusten määrä riittävä?
2. Minkälaisille yleisille koulutuksille olisi lisätarvetta?
3. Kuinka paljon toimiala/palvelualue on järjestänyt omia tietosuojakoulutuksia omille yksiköille?
4. Mitä aihepiirejä omat koulutukset ovat koskeneet?
5. Mitä aihepiiriä koskeville yksilöidyille koulutuksille olisi eniten tarvetta?
6. Kehitysehdotuksia koulutusten järjestämiseen tulevaisuudessa.
7. Toimialan/palvelualueen muut kommentit.

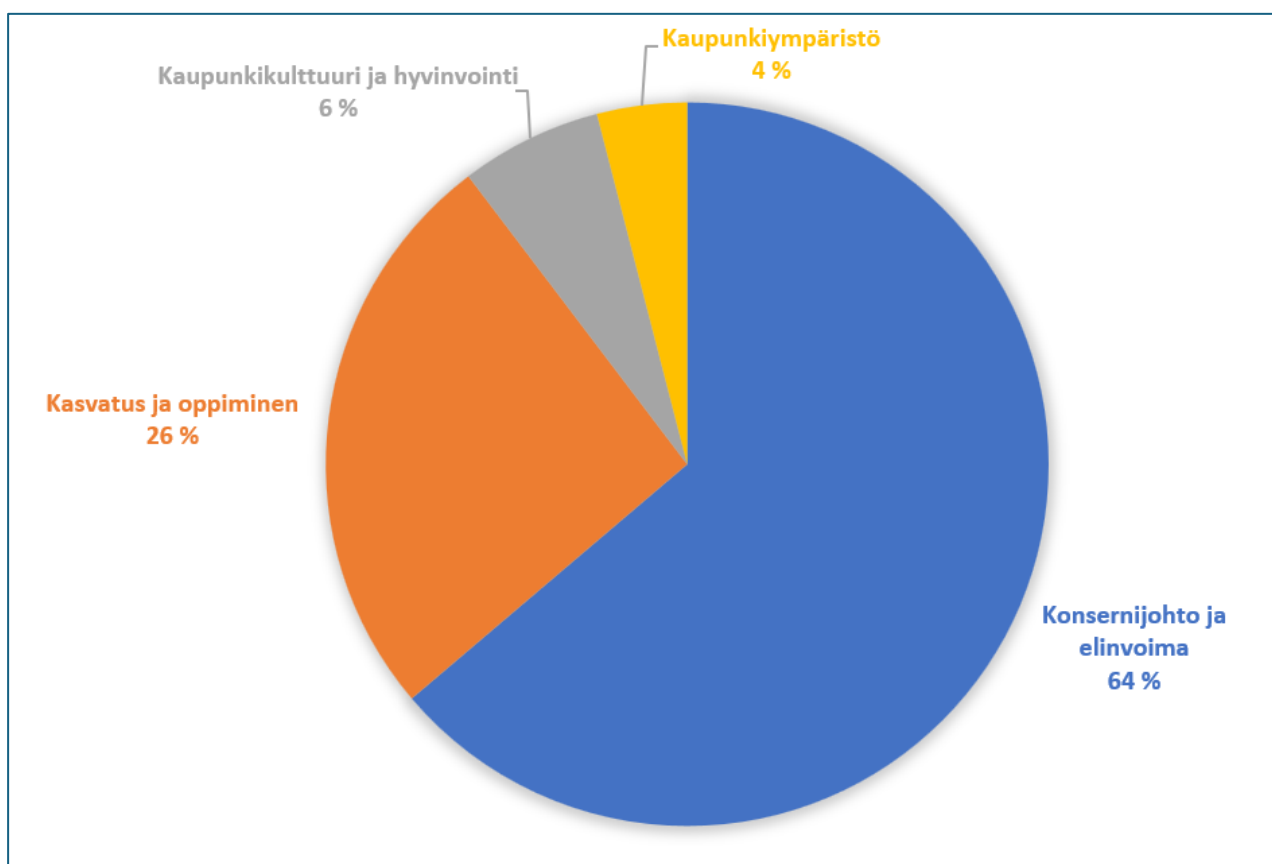
5) Toimialan/palvelualueen omat nostot vuoden 2025 henkilötietojen käsittelyssä

Liite 2: Vantaan kaupungin henkilötietojen tietoturvaloukkaukset 2025: tilastoja

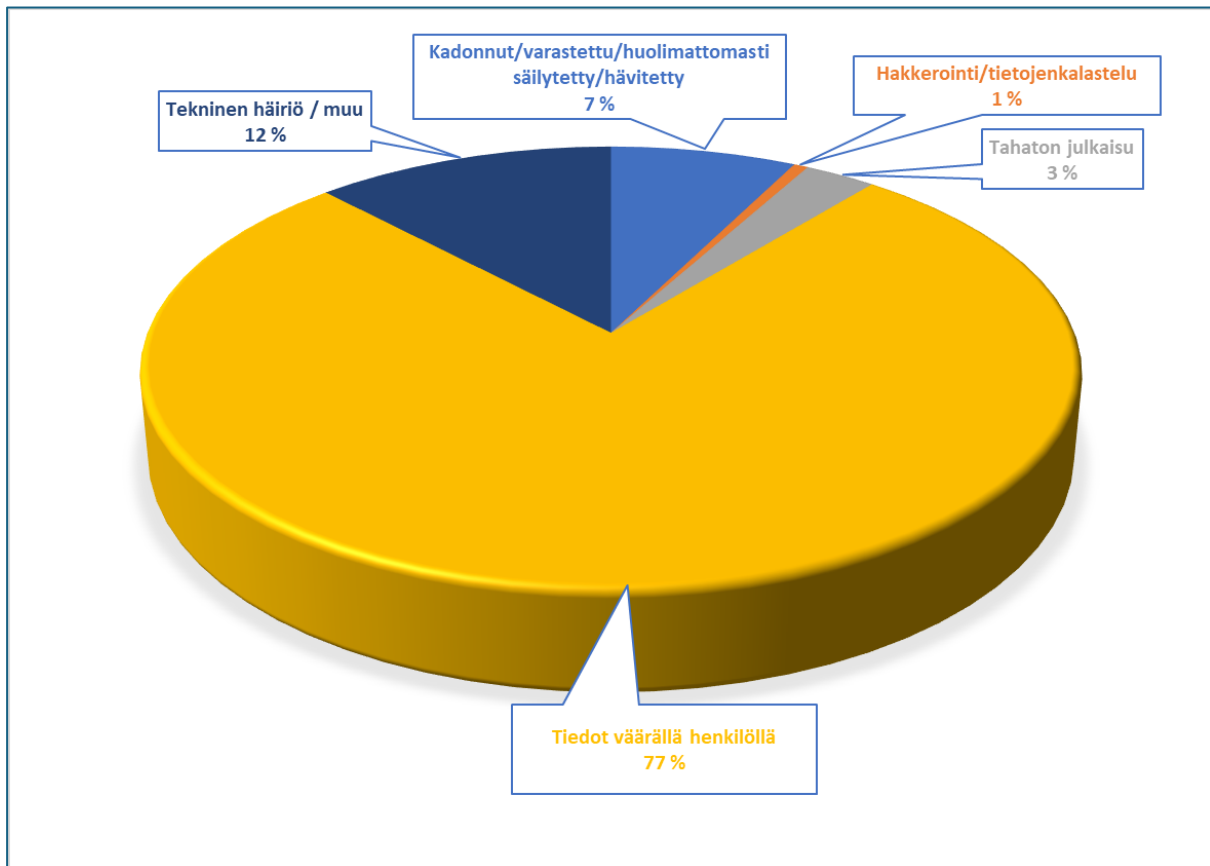
Sisäisiä tietoturvaloukkausilmoituksia: 174 kpl.

Näiden johdosta tietosuojavaltuutetulle tehtyjä ilmoituksia: 50 kpl.

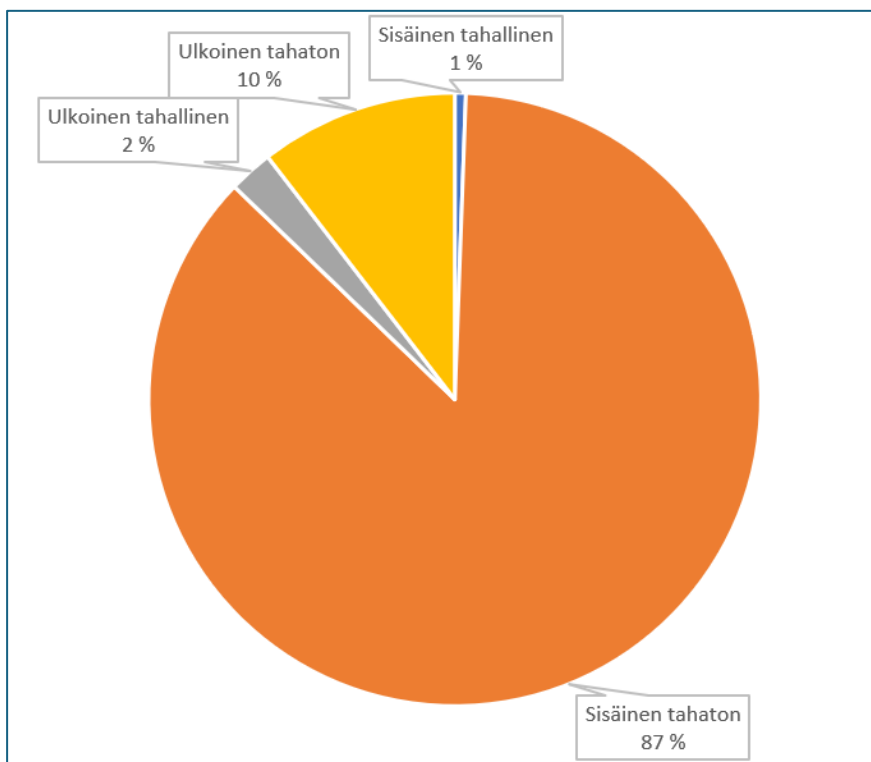
Tietoturvaloukkaukset toimialoittain

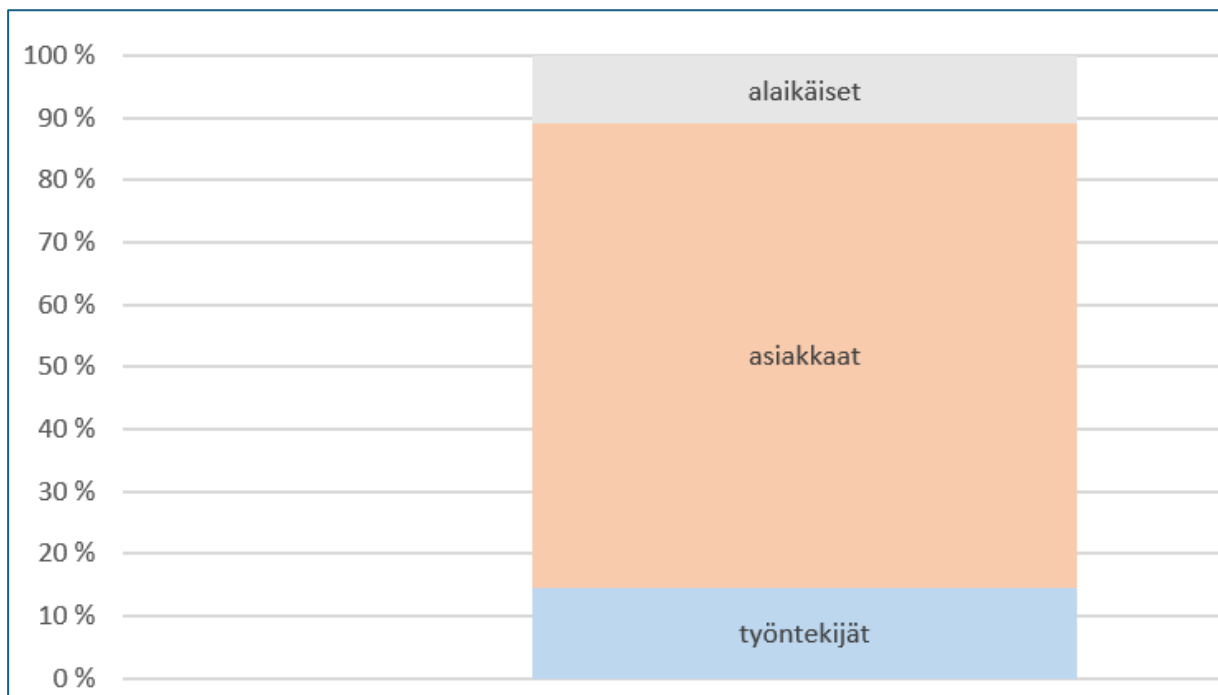
Tietoturvaloukkaustyypit

Tietoturvaloukkauksen syy: organisaation sisäinen vai ulkopuolinen tekijä, vahingossa tapahtunut vai tahallinen teko?

Tietoturvaloukkauksen kohteet

Vantaa
Vanda